

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«12» березня 2018 р. № 68

На № ____ від _____

Інформація

щодо проведення оздоровчої кампанії взимку 2018 року в системі закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю

На виконання Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» та з метою всебічної підтримки обдарованої молоді, сприяння модернізації змісту науково-дослідницької, пошукової, експериментальної та практичної діяльності учнівської молоді була проведена змістовна робота по організації оздоровлення та відпочинку дітей взимку 2018 року закладами позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю України.

Вінницька область

З метою організації зимового оздоровлення та відпочинку дітей та молоді в ході зимових канікул Вінницькою обласною станцією юних натуралістів проведено 64 новорічно-різдвяних, пізнавально-розважальних еколого-натуралістичних, народознавчих заходів.

Новорічні свята на обласній станції юних натуралістів розпочалися 15 грудня святом Святого Миколая, яке було організовано відділом організаційно-масової роботи для гуртківців закладу та дітей інвалідів з ДДУ №24, а 19 грудня в рамках Добродійного проекту гуртківці закладу завітали до дітей-інвалідів у Стрижавський будинок-інтернат з святковою конкурсною програмою «Святий Миколай, до нас завітай» та подарунками.

Під час зимових канікул працівниками Вінницької обласної станції юних натуралістів проведені благодійні заходи, якими охоплено 155 дітей-сиріт, інвалідів та малозабезпечених сімей.

Цікавими та змістовними були новорічні канікулярні заходи, а саме:

- майстерня: виготовлення новорічних вітальних листівок;
- ігри та розваги на свіжому повітрі, лижні прогулянки;
- розважальна програма «Космічні мандрі»;
- конкурс снігових скульптур - «Галерея Олафа»;
- майстерня виробів з паперу «Сніжинки ніжної краса!»;
- читання та обговорення казки О. Копиленка «Їдальня для птахів»;
- конкурс «Годівничка з покидькового матеріалу»;
- пташиний кінозал;
- свято Меланки та Василя;
- гра-подорож «Підводний свят»;
- пізнавальна програма «Новорічний калейдоскоп»;
- майстерня зимових скульптур;
- конкурсна програма «Народні колядки та щедрівки».

Активно працювала новорічно-різдвяна ігротека, яка завершувалася святковими дискотеками.

Під час канікул на обласній станції юних натуралістів працювала «майстерня Діда Мороза», де учні ознайомилися з новорічними традиціями, обрядами та мали змогу власноруч виготовляти новорічно-різдвяні прикраси.

З метою оздоровлення гуртківців проведено 42 оздоровчих походи в природу.

«Зимонька-зима», похід-спостереження за зимуючими птахами, 15 екскурсій «Перші кроки зими» на П'ятничанську екологічну стежину, екологічний похід «Вивчення слідів життєдіяльності мешканців екосистеми лісу в зимовий період на прикладі зубра європейського, косулі звичайної, кабана дикого», Хмільницький район.

Всього під час шкільних канікул у закладі було охоплено понад 1792 дитини або 70% контингенту гуртківців.

Бершадською районною станцією юних натуралістів згідно до Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» та плану масових заходів еколого-натуралістичного спрямування з учнівською молоддю на 2018 рік та, відповідно до можливостей, проведено організований відпочинок і оздоровлення вихованців закладу під час зимових канікул. Вихованці гуртків «Юні друзі лісу» та «Цікава зоологія» провели екскурсії до лісу «Корисні властивості дерев різних порід», орнітологічний рейд «Пташина їдальня»; в рамках Тижня здорового способу життя з вихованцями гуртків «Екопогляд» та «Екотеатр» проведено спортивно-розважальний конкурс «Я обираю здоров'я», зимові розваги «Зимонька -зима», також здійснені екскурсійні поїздки до м. Вінниці та Кам'янець – Подільського.

Тульчинською станцією юних натуралістів Тульчинської міської ради під час зимових канікул була проведена з вихованцями екскурсія у краєзнавчий музей м. Тульчина, музей-садибу Миколи Леонтовича (до 130 – річчя з дня народження), а також проведено ряд екскурсій в м. Вінницю.

Проведено новорічно-різдвяні тематичні виставки, участь вихованців у святкуванні Нового року, запаленні Новорічної ялинки, святкування Святого Миколая

Цікавими та змістовними були новорічні канікулярні заходи, а саме:

- екологічна подорож «Пристосування рослин до зимових умов»;
- вікторина « Чи знаєш ти?»;
- екологічний турнір "Краплина живої води";
- екскурсія «Фенологічні спостереження в природі»;
- турнір екологів "І зелена, і пахуча, і пухнаста, і колюча"
- майстер – клас «Виготовлення оригінальних ялинкових іграшок із шишок»;
- виготовлення виробів з природного матеріалу.

Всього в області було оздоровлено 2229 юннатів, що становить 68 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 537 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 26; дітей, позбавлених батьківського піклування – 1; дітей-інвалідів – 51; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 109; талановитих та обдарованих дітей – 350.

Оздоровлено юннатів:

- в стаціонарних дитячих оздоровчих закладах – 1;
- охоплено екскурсіями, походами – 869.

Волинська область

Під час зимових канікул 2018 року для вихованців закладів позашкільної еколого-натуралістичної освіти області переважно були організовані різні за тематикою екскурсії. Діти відвідали природоохоронні куточки Волині, побували у парках і скверах. Вони не тільки знайомились із таємницями навколишнього світу, відпочивали на свіжому повітрі, але й проводили різноманітні природоохоронні акції, толоки. Велику увагу педагогічні колективи звертали на залучення до активного відпочинку дітей із соціально незахищених категорій.

Всього екскурсіями було охоплено 1641 дитина, що становить 37 % від загальної кількості вихованців.

Для юннатів Волинського обласного еколого-натуралістичного центру особливо запам'яталась екскурсія Національним природним парком «Цуманська пуща», що знаходиться на території Ківерцівського району. Парк створений в межиріччі річок Прип'яті, Стиру та Горині. На теренах давніх городищ у межах Пущі ростуть найстаріші дерева Волині, тому діти мали змогу познайомитись не тільки із історичними пам'ятками, а й із унікальними природними комплексами. Наступним пунктом екскурсії було Звірівське лісництво, де сконцентрована значна кількість оленів, косуль, лисиць. Слухаючи розповідь екскурсовода та рухаючись екологічною стежкою, діти помітили оленів, які поважно рухались лісовим простором. Трохи далі за маршрутом побачили спеціально обладнану

годівницю для тварин. Можливо саме від неї і рухались лісові мешканці.

На завершення екскурсії юні природолюби зупинились у рекреаційній зоні Парку, де трохи відпочили та скуштували гарячого чаю із лісових трав. Сповнені вражень повернулись додому.

Впродовж зимових канікул для вихованців Ківерцівського районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді було організовано чимало цікавих заходів: веселе дійство «Із неба в український край йде зимовий Миколай!», екологічний захід «ЕКОНовий рік», майстер-клас з виготовлення різдвяних подарунків-оберегів воїнам АТО, конкурс колядок і щедрівок «Ой, радуйся, Земле!» пізнавальних екскурсій до міста Луцька, районного краєзнавчого музею, міського парку, дендропарку, лісового масиву.

Юннати взяли активну участь у заходах, які проводились у рамках природоохоронної акції «Добра зима». Разом з педагогами гуртківці влаштували на території дендропарку «Ялинку для птахів», активно долучились до орнітологічних природоохоронних операцій «Годівничка», «Синичка», «Зроби годівничку-врятуй пташині життя». Діти розвішували власноруч виготовлені годівниці у міському парку, дендропарку, шкільних скверах, біля власних домівок. Керівники гуртків Центру провели майстер – клас з виготовлення «печива» та «цукерок» для птахів з білого хліба, зерна, несоленого смальцю. Виготовлені оригінальні пташині ласощі розвісили на території установ та організацій міста, біля районної ради, районної державної адміністрації, міської лікарні.

Для вихованців закладу були проведені цікаві, пізнавальні екскурсії до міського парку: «Зимуючі птахи нашого парку», «Пернаті гості». Юннати спостерігали за горобцями, синичками, сойками, повзиками, омелюхами, знайомились із особливостями їх пристосувань до несприятливих погодних умов.

Впродовж канікул для гуртківців проводились цікаві рухливі ігри, розваги, веселі конкурси на свіжому повітрі.

Змістовно організували відпочинок юннатів педагоги Ковельської станції юних натуралістів. Зимовий період щедрий на враження та емоції. Коли за вікном кружляють сніжинки школярам надзвичайно складно всидіти в класних кімнатах. Саме тому для своїх вихованців керівники гуртків підготували чимало цікавих заходів. Під час канікул вихованці Станції були активними учасниками акції «Годівничка».

На території закладу освіти на деревах було розвішано багато годівничок. У місцевих фермерів придбали насіння пшениці та проса. Кожен канікулярний день розпочинався з підсипання їжі для пернатих. Зграйки синичок і горобців стали щоденними відвідувачами своїх їдалень.

Спостерігаючи за птахами, діти виявили цікаву закономірність: синички в переважній більшості випадків не конкурують з горобцями. Вони вичікують десь неподалік. І лише коли наситяться горобці, синички приступають до трапези. Було зроблене ще одне цікаве «відкриття». В негоду, коли вітер розхитує годівничку, горобці її уникають і збирають їжу, котра розсипалась на землю. А синичкам байдуже – вони чіпляються кігтками за годівницю і можуть їсти навіть догори ногами при сильному вітрі.

Проте, найяскравіші враження залишилися від мандрівок до парків міста. «Юні друзі природи» відвідали парки імені Тараса Григоровича Шевченка та Лесі Українки у місті Ковелі.

Парк імені Т.Г. Шевченка молодий. Дерев там ще не великі. Але повз нього протікає річка Турія, на якій зазвичай зимують лебеді. На річці, в районі шлюзу, є місця, котрі взимку не замерзають. Саме це місце облюбували білі красені. Вони тримаються від людей на відстані, але залюбки смакують хлібом, який їм кидають з мосту.

Цікавими були мандрівки до парку імені Лесі Українки. Саме тут було помічено такого цікавого птаха, як зеленяк. Зеленьки дуже подібні до горобців, але мають жовтіший животик і жовті пір'їни на крилах. В парку зеленяки ласували плодами ялівцю, розносячи кісточку далеко від рослин. Таким чином сприяли розселенню рослин.

Такі зимові екскурсії є дуже пізнавальними. А веселі активні забави на свіжому зимовому повітрі роблять дітей здоровішими.

Всього в області було оздоровлено 1641 юннат, що становить 37 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 717 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 8; дітей, позбавлених батьківського піклування – 18; дітей-інвалідів – 17; дітей з багатодітних та

малозабезпечених сімей – 364; талановитих та обдарованих дітей – 310.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 1641.

Дніпропетровська область

Оздоровлення вихованців закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю в зимовий період 2018 року відбулося в кількості 29 дітей, а саме: була проведена екскурсія для 14 юннатів комунального позашкільного навчального закладу "Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді" Дніпровської районної ради до міста Львів, та 15 вихованців комунального закладу освіти "Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді" до Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України м. Київ.

Всього в Комунальному позашкільному навчальному закладі «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Дніпровської районної ради та Комунальному закладі освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» було оздоровлено 29 юннатів. У тому числі 24 дитини пільгових категорій, з них: дітей, позбавлених батьківського піклування – 1; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 3; талановитих та обдарованих дітей – 21.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 29.

Донецька область

Діяльність позашкільних еколого-натуралістичних закладів Донецької області під час зимових канікул (у період з 29 грудня 2017 по 12 січня 2018 року) була спрямована на організацію дозвілля дітей, зміцнення їх здоров'я і фізичних сил. Педагоги ставили за мету зробити дозвілля дітей в цей період більш активним, змістовним, цікавим та корисним. Всього за статистичними даними, в позашкільних еколого-натуралістичних закладах області в зимовий канікулярний період було охоплено заходами з оздоровлення 1659 вихованців, що складає 57,3% від загальної кількості дітей (2895 учнів).

Північний освітній екологічний округ ДООЕНЦ

Протягом зимових канікул гуртківці ДООЕНЦ приймали участь в обласних конкурсах та природоохоронних акціях зимового циклу. Так, в канікулярний період в приміщенні центральної дитячої бібліотеки м. Краматорськ 26 грудня були відкриті обласні виставки новорічних композицій «Новорічні фантазії» (в рамках акції «Замість ялинки – зимовий букет») та виставка різдвяної флористики «Віфлеємська зірка», які діяли протягом зимових канікул для вихованців ПНЗ, учнів ЗОШ та мешканців м. Краматорськ. Вихованці ДООЕНЦ приймали участь в зимових природоохоронних акціях. В акцію «Годівничка» активно включились юні натуралісти гуртка «Природа рідного краю» (на базі школи-інтернату №34 Лиманської міськради, керівник Лещенко І.А.). Гуртківці виготовляли для зимуючих птахів годівнички, які потім розвішували в зелених зонах міста Лиман. Також в період зимових канікул для гуртківців ДООЕНЦ були проведені екскурсії в природу за темами «Зимові ігри на природі», «Казки зимового лісу», «Як живуть дерева взимку» та ін.

Наприкінці грудня 2017 року, в межах заходів щодо пропаганди охорони навколишнього середовища на тему «Екологічними стежками рідної України», вихованці Донецького обласного еколого-натуралістичного центру прийняли участь у дослідницькій подорожі до Фельдман-екопарку (м. Харків). В екскурсії прийняли участь гуртківці ДООЕНЦ м. Краматорська (гурток «Валеологія» керівник Бульбенко Олена Олегівна, гурток «Флористика плюс» керівник Дубровіна Тетяна Павлівна) у кількості 20 чоловік. Подорож тривала два дні. З ранку першого дня учасників подорожі нагодували смачним сніданком уважні робітники кафе «Вечірні зорі», потім почалися цікаві екскурсії. Спочатку гуртківці ДООЕНЦ відвідали Харківський музей природи, де дізналися від екскурсовода багато цікавого та нового. Потім комфортабельний автобус повіз дітей до планетарію, де вони поринули у фантастичний світ космосу. А наступного дня після доброго сніданку всіх чекала цікава екскурсія до Фельдман-екопарку. Діти побачили тварин з усіх куточків планети. Також,

на території екопарку гуртківці ДООЕНЦ відвідали виставу зоологічного гуртка. Тут їх однолітки для юних мандрівників з Донеччини показали чудове шоу зі своїми чотирилапими вихованцями. Завдяки подорожі до Фельдман-екопарку учні пізнали багато цікавого про різноманітність тваринного світу. Зібраний в подорожі матеріал стане у майбутньому джерелом для написання наукових докладів та робіт.

Центральний освітній екологічний округ ДООЕНЦ

Під час зимових канікул з 06.01.2018 - 11.01.2018 року групи учнів та вихованців гуртків ЕНЦ м. Добропілля, м. Білозерськ та Покровського району (Удачненська ЗОШ І-ІІІ ступенів) у кількості 127 дітей здійснили подорож до Закарпаття (керівник групи - методист ДООЕНЦ Воронова О.В.). Подорож розпочалася із Києва, де на екскурсії учні познайомились з історичними велетнями православної культури – соборами: Володимирським, Софійським і Михайлівським. Вони також побачили корпуси Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, біля одного з яких розташований ботанічний сад, де зібрано багато зразків флори і фауни. Потім підійшли до Золотих Воріт – головної брами стародавнього Києва, символу міста. Справжньою пам'яткою столиці є Національна опера України. Кульмінацією подорожі була головна ялинка України на Софійській площі, де було багато театралізованих виступів та вирував ярмарок.

Далі був Ужгород – перлина Закарпаття. За один день школярам вдалося обійти всю стару частину міста, побачити Ужгородський замок. Неповторними були враження від відвідування термальних вод міста Берегово. Там басейни знаходяться у приміщенні і під відкритим небом. Дві години у басейнах після довгої дороги потягом – це просто захоплювало дух.

Наступне місто, яке відвідали екскурсанти було Мукачево. Звичайно – це замок-Паланок. Піднявшись на найвищу точку замку учні побачили перед собою прекрасний краєвид міста Мукачево зверху. Замок Сент-Міклош у селищі Чинадієво та палац графів Шенборнів (нині «Санаторій «Карпати») – історичні пам'ятки, які пощастило відвідати дітям. Завершенням екскурсії були прогулянки нічним Львовом, відвідування католицького костелу різдвяного ярмарку та ковзанки у центрі міста. Неперевершені враження залишилися в усіх від подорожі до Закарпаття.

Південний освітній екологічний округ ДООЕНЦ

Багато цікавих заходів відбулося під час канікул в гуртках «Природа рідного краю», які працюють на базі Маріупольського центру позашкільної роботи за місцем мешкання. Більшість з них була пов'язана з відвідуванням різних культурно-масових заходів, що сприяло соціалізації вихованців, формуванню культури поведінки. Відбулося багато зустрічей з людьми різного віку, представниками різних соціальних угруповань. Вихованці приймали їх, спілкувалися, взаємодіяли. Для учнів було проведено майстер-клас з виготовлення та прикрашання виробів з тіста, де діти змогли самостійно розписати імбирні пряники, які для них виготовляли кондитери «Пряничної хатки». В цей період діти стали активними глядачами різноманітних театральних вистав: «Кіт у чоботях», «Історія однієї зграї», шоу-програма «Зустріч з Дідом Морозом». У рамках вивчення історії рідного краю гуртківці зустрілись із вихованцями літературного клубу «Багряні вітрила», які дуже яскраво розповіли про історію свого селища Мала Єнісоля та своїх знаменитих земляків.

Добропільський районний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

В період зимових канікул гуртківці Добропільського ЦЕНТУМ здійснили екскурсії в природу на території своїх селищ з метою: пізнавального, фізичного та інтелектуального розвитку, зміцнення здоров'я, вміння помічати цікаве та незвичайне в оточуючому кожного з нас середовищі. Під час таких екскурсій керівники гуртків розвивають практичні навички та вміння – орієнтування у просторі, визначення видів рослин в зимовому стані, формують уявлення про їх життя тварин, живлення, значення тощо. Так, 3 та 4 січня 2018 року 30 вихованців гуртків «Юні знавці лікарських рослин» (керівники гуртка Романова Марина Василівна та Семенчук Ірина Володимирівна) були на екскурсії в парк рідного селища Світле. Під час екскурсії діти закріпили знання про зиму, та характерні особливості цієї пори року. Керівники звернути увагу дітей на перші ознаки зими, та на властивість снігу в морозну погоду. Обговорили особливості «зимового одягу» та лікарських якостей ялини та сосни.

26 січня 2018 року учні гуртка «Юні друзі природи» Добропільської ЗОШ у складі 10

вихованців перебували на екскурсії по екологічній стежці села до штучної екосистеми - Панського саду. Основна мета екскурсії - ознайомлення з фенологічними змінами органічного світу в зимовий період. Перебування на свіжому зимовому повітрі та яскраві враження від мальовничих пейзажів запам'ятались дітям і сприяли як фізичному так і психічному оздоровленню. Екскурсія стала підґрунтям до практичної роботи «Оформлення фенологічного дерева за результатами фенологічних спостережень за рослинами та тваринами в зимовий період».

Мар'їнська райСЮН

З метою зміцнення здоров'я дітей, вдосконалення фізичних якостей, для підвищення інтересу до фізичної культури, продовження знайомства з зимовими видами спорту, зимовими забавами, до Всесвітнього дня снігу на території ДНЗ №29 «Сонечко» було проведено свято «Сніговик в гостях у дітей», де керівник гуртків Мар'їнської райСЮН Куча Т.А. провела театралізовану годину здорового дозвілля разом з своїми старшими вихованцями гуртку «Природознавство для дошкільників». Діти залюбки гралися в сніжки, влаштували зимові перегони. Багато радості доставили дітям санні змагання – спробували себе і в ролі наїзників і в ролі «коней». В ігровій формі розвивали основні якості - силу, спритність, швидкість, координацію рухів. Формували м'язово - рухові навички. Розвивали творчість і виразність рухів. Для перепочинку гуртківці порозважались розгадуванням загадок, разом з учнями молодшої групи завели хоровод дружби.

У вихованців Мар'їнської районної станції юннатів стало гарною традицією на початку січня віншувати народження Ісуса Христа та співати різдвяні колядки та щедрівки. Народні традиції щедрювання в нашій країні тягнуться із давніх часів. І сьогодні багато дітей та молоді із задоволенням долучаються до цього цікавого дійства, організовують обрядові обходи та виконання обрядових пісень. І, як завжди, традиційно дзвінки колядки, щедрівки і святкові вітання лунали від вихованців під керівництвом керівника гуртків Корнеєвої Олени Олександрівни. Діти піснями та віршами славили господарів, бажали всім присутнім здоров'я та достатку, плідного та щасливого нового року. Навзаєм дякували дітям за привітання солодощами. Щедрівки та колядки дали можливість відчутти неповторні колорити українських свят та традицій.

Новорічні посиденьки з військовими 92 окремої механізованої бригади були насичені веселими іграми, хороводами, запальними танцями - діти старанно готувалися до зустрічі гостей з великою радістю, даруючи їм свої вміння та здобуті знання. Найрадіснішою хвилиною для дітей було роздавання подарунків від військових та педколективу станції юних натуралістів. З радістю та притаманною дітям простотою вони сфотографувалися на пам'ять з гостями свята. Радість, усмішка та щирість в дитячих очах ще раз переконали усіх присутніх на святі, якою великою справою є творити добро, дарувати один одному любов та доброту.

Великоновосілківська райСЮН

Активно і с користю провели передноворічний час та зимові канікули вихованці Великоновосілківської райСЮН. Взяли участь в акції «Збережи ялинку», в заключення якої і до новорічних свят відбувся святковий захід для гуртківців молодшого та середнього шкільного віку. Увагу дітей привернула невеличка вистава у виконанні агітбригади вихованців гуртка «Основи ековалеології» про знищення хвойних дерев під час зимових свят. Захід супроводжувався піснями, віршами, рухливими іграми: «Кмітливий апельсин», «Сніжки», «Весела лижня», «Заморожу – заморожу» та «Прикрась ялинку». На завершення свята найактивніші учасники акції, автори найкращих новорічних композицій були нагороджені грамотами.

Під час канікул були також проведені наступні заходи: Майстер-клас по виготовленню поробок з паперу «Різдвяний візерунок» з фіточаюванням, Інтелектуально-розважальна програма «Екостежка Діда Мороза», «Веселе Різдво», «Василь та Маланка з вечора до ранку». Цими заходами було охоплено 100 вихованців молодшого та середнього шкільного віку.

Протягом грудня – січня проведено районні виставки новорічно-різдвяного циклу та районний етап конкурсу малюнків «Зимові візерунки» під гаслом «Загадкове життя тварин взимку», в яких взяли участь учні 15 загальноосвітніх закладів та вихованці 3 позашкільних закладів Великоновосілківського району.

Донський еколого-натуралістичний центр Волноваського р-ну

Згідно плану культурно-масових заходів Донського ЕНЦ на період зимових канікул культурганізатором та керівниками гуртків були проведені змістовні, цікаві та пізнавальні ігри, екскурсії, творчі майстерні, веселі ігри на свіжому повітрі.

Зимові заходи для вихованців Донського ЕНЦ Волноваського р-ну розпочалися святами до Дня Святого Миколая. Культурганізатором ЕНЦ Марошук Н.В. та керівниками гуртків було підготовлене театралізоване свято «Чудо творить Миколай», яке відбулося у тематично оформленій актовій залі, яку прикрасила оригінальна велика витинанка – авторська робота керівника гуртків Марошук Н.В. Учасники були запрошені на цікавий майстер-клас у Резиденції Святого Миколая, на якому кожна дитина виготовила та прикрасила ангела – подарунок для друзів. Зі святом дітей привітали зірочки, ангелочки, казкові герої. Діти разом весело склали лист Святому Миколаю з переліком добрих справ. Святий Миколай привітав усіх дітей зі святом, побажав їм міцного здоров'я, гарних оцінок у школі, вихованості та ввічливості у вчинках, щасливого дитинства в мирній Україні. Свято завершилося веселою піснею про дітей, про Святого Миколая, про здійснення дитячих мрій. Всі учасники заходу отримали солодощі від Святого Миколая. Після закінчення свята діти відвідали виставку книжкових видань «Зимові свята моєї Батьківщини», організовану у Донській дитячій бібліотеці. Гості свята познайомилися з творчими роботами гуртківців ДЕНЦ під час огляду зимового вернісажу «Збережи ялинку», виставок «Замість ялинки – зимовий букет», «Ялинкові прикраси», «Зимові візерунки».

У колі друзів та дружніх посмішок у Донському ЕНЦ були проведені новорічні ранки, на які були запрошені вихованці гуртків різних вікових груп. Керівниками гуртків була розроблена програма новорічних та різдвяних свят. У театралізованій виставі «Новорічні дива» прийняли участь всі педагоги та працівники закладу. У актовій залі встановлена нова велика штучна ялинка, придбана відділом освіти Волноваської РДА для юних натуралістів. Навколо новорічної ялинки була створена чарівна новорічна країна. Разом з героями вистави всі присутні вихованці подорожували чарівними стежками, на яких їх чекали оригінальні новорічні випробування Чарівників, помічників Діда Мороза, казкових героїв, музикальні ігри, вірші та пісні. Улюблені герої допомагали подолати святкові перешкоди, повернути чарівну скриньку, Діда Мороза та песика Дружка, яких вкрали казкові Кіт Базилю та ліса Аліса. Глядачі радо зустрічали Діда Мороза та Снігуроньку, які привітали всіх з Новим роком та подарували дітям солодощі. У святковій залі не було байдужих, всі прийняли участь у святкових іграх та хороводах. Завершилось свято новорічним дружнім хороводом «Новорічна розвага».

Не забували члени гуртків і про зимуючих птахів, протягом канікулярного періоду вони активно приймали участь у Всеукраїнській акції «Годівничка». Вихованці разом з керівниками гуртків розвісили годівнички на території Донського центру, а також у селищному парку і регулярно, кожного дня доглядали за ними.

КПНЗ «РайСЮН» Покровської райради

Протягом зимових канікул у КПНЗ «РайСЮН» Покровської райради Донецької області були проведені наступні заходи:

- Новорічно-різдвяна виставка «Новорічна феєрія», у якій прийняло участь близько 100 учнів шкіл та вихованців гуртків. Діти виготовляли ялинки, новорічні поробки, вертепи, вінки та багато інших чудових прикрас до казкових новорічних свят
- Різдвяне свято «Коляда, коляда», участь у якому прийняли майже 150 учнів та вихованців гуртків. Свято запам'яталося дітям веселими колядками, танцями, конкурсами та подарунками. Різдвяні герої розповідали цікаві історії та уносили глядачів у незабутню казку.
- І етап Всеукраїнського конкурсу-захисту наукових робіт учнів членів МАН «Джерело пізнання» - участь приймали 20 вихованців та учнів;
- Участь у Всеукраїнському конкурсі юних дослідників «Кристали» - 50 учасників, діти 6-12 років;
- Також діти приймали активну участь у обласному конкурсі «Зимові візерунки» та XI Міжнародному екологічному конкурсі, куди з задоволенням надавали малюнки казкових героїв, кумедні відео та фото із своїми домашніми улюбленцями, а ще виготовляли чудові іграшки.

Протягом зимових канікул вихованцями гуртків КПНЗ «РайСЮН» разом з їх керівниками були проведені фенологічні спостереження за природою. Діти із задоволенням і цікавістю виявляли, які зміни відбулися у природі, що сталося з листям, поверхнею землі, повітрям та сонцем.

Всього в області було оздоровлено 1659 юннатів, що становить 57,3 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 266 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 8; дітей, позбавлених батьківського піклування – 11; дітей-інвалідів – 18; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 113; талановитих та обдарованих дітей – 116.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 1659.

Житомирська область

Відповідно до плану виховних та масових заходів на період зимових канікул 2017-2018 н.р. у Житомирському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді проводились заняття гуртків за розкладом та масові еколого-натуралістичні заходи, спрямовані на:

- розширення світогляду дітей;
- організацію змістовного дозвілля в період зимових канікул;
- формування та розвиток навичок з виготовлення новорічних прикрас, штучних ялинок, новорічних листівок;
- формування навичок вирощування та догляду за рослинами;
- оздоровлення дітей в природному середовищі;
- розвиток творчих здібностей дітей та розкриття їх талантів;
- виховання любові та дбайливого ставлення до природи.

Під час зимових канікул юннати відвідали головну ялинку області на майдані ім. С.П. Корольова, де мали змогу побачити виставку крижаних скульптур. На відкритті головної Новорічної ялинки міста Житомира гуртківці переглянули новорічне театралізоване видовище «Святий Миколай – добро в душі засівай!», а також загальноміське шоу «На щастя на долю на Рік Новий», різдвяний концерт «Господи, благослови Україну мою», ярмарок, виступ школи юних фігуристів.

Формуючи гуманістичну спрямованість особистості, керівники гуртків ЖОЦЕНТУМ провели для юннатів молодшого шкільного віку пізнавальну екскурсію до гідропарку в м. Житомирі. Під час екскурсії вихованці гуртків ознайомилися з рослинним і тваринним світом в зимовий період. Напередодні юннати виготовили годівнички для птахів, які наповнили кормом (зерном, насінням соняшника, не солоним салом...) та розвісили в лісопарковій зоні гідропарку.

З метою участі в щорічній акції Великий зимовий облік птахів вихованці гуртка «Юні орнітологи» ЖОЦЕНТУМ разом з керівником гуртка Члек О.О. здійснили ряд орнітологічних екскурсій до лісового масиву околиць м.Житомира,парку ім.Гагаріна,гідропарку.

Дикі птахи є чутливими індикаторами стану довкілля, тому результати обліків можуть нам допомогти з'ясувати набагато більше, ніж просто їхню чисельність. Якщо ми дізнаємося про зниження чисельності будь-якого виду, це допоможе вчасно вжити заходів з його збереження.

В 2017 році на обласний етап Всеукраїнського конкурсу «Новорічна композиція» було представлено 120 робіт з 19 районів, міст та ОТГ області. 62 учасники стали переможцями обласного етапу.

В облЦЕНТУМ відбувся обласний етап Всеукраїнського конкурсу «Український сувенір»,на який було представлено 140 робіт з 14 районів, міст області та 5 ОТГ.

З давніх-давен українська земля славилась колоритними традиційними святами та обрядами. Одним із свят зимового циклу, особливо важливе для молоді - День Святого Андрія. Напередодні свята проводились вечорниці. Цього року за традицією Андріївські вечорниці проводились у Житомирському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Житомирської обласної ради. Саме такі вечорниці, 11 грудня 2017 року, були організовані Житомирським облЦЕНТУМ спільно з громадською організацією «ЛІАДА».

З першого погляду вражали гарні народні костюми хлопців та дівчат, ошатно прибрана зала у національному стилі. Після короткої розповіді ведучих про історію цього свята, розпочалось справжнє дійство, на яке всі очікували.

Господарі свята радо зустрічали гостей, молодих хлопців та дівчат. Дівчата ворожили, хлопці жартували. Не обійшлося і без традиційних веселих пісень, які співають на вечорницях.

Свято завершилось традиційним дійством Андріївських вечорниць – кусанням калити, жартами та веселим танком. Господар та господиня пригощали всіх присутніх смачними стравами.

Всі присутні були вражені цим дійством і з нетерпінням чекають на інші зимові свята.

Зовнішній антураж і урочиста атмосфера – важливі складові будь-якого свята, а особливо Нового Року. Саме тому напередодні свят кожен намагається прикрасити свій будинок. Оригінально облаштувати інтер'єр до новорічних свят допоможе не тільки ошатна ялинка, але і різноманітні тематичні композиції та букети. Маленькі декоративні ялинки, різдвяні віночки, красиво оформлені свічки, вази чудово доповнюють декор або навіть стануть непоганою заміною традиційної ялинки. Особливо приємно те, що зробити красиві новорічні композиції своїми руками зможе навіть дитина.

З 18 по 21 грудня 2017 року в Житомирському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді відбулася низка новорічно-різдвяних заходів «Грудневі вечори».

18 грудня 2017 року в актовій залі Житомирського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді відбулася концертно-розважальна програма за участю вихованців Житомирського Центру творчості дітей і молоді.

Свято розпочалося феєричним виступом дитячих танцювальних колективів Житомирського Центру творчості дітей і молоді.

На заході були присутні вихованці гуртків молодшого шкільного віку «Юні друзі природи», «Основи екологічних знань», «Юні квітникарі».

Для юнатів виступали: ансамбль бального танцю «Ритм» (керівник Тетяна Мельник) та Народний художній колектив, переможець трьох міжнародних конкурсів естрадного мистецтва, Шоу-театр «КЛЕМ» (художній керівник Ігор Суржан).

Дітям продемонстрували цікаву та оригінальну музично-танцювальну програму, що поєднувала в собі елементи сучасного естрадного мистецтва та традиційного українського фольклору. Також, для вихованців були організовані казкові ігри та вікторини. Найактивніші учасники одержали призи.

Виступи артистів дуже сподобались молодшим школярам, вони дружно аплодували і навіть співали та танцювали разом з виконавцями. Талановиті артисти, яскраві декорації, весела музика, все це створило атмосферу справжнього свята. Отже, діти не тільки познайомилися з театральним мистецтвом, але й одержали святковий настрій та незабутні враження.

20 грудня 2017 року в актовій залі Житомирського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді відбулася зустріч з науковим співробітником Житомирського обласного краєзнавчого музею Весельським Миколою Францовичем, який був учасником XVIII та XX антарктичних експедицій. Вихованці ЖОЦЕНТУМ ЖОР, старшокласники ЗОШ № 19 м. Житомира та Житомирського екологічного ліцею № 24, педагоги із захопленням слухали розповідь про подорож українських зимівників – науковців до антарктичної станції «Академік Вернадський», про особливості життя людей, рослин та тварин в умовах суворої Антарктики.

Микола Францович також розповів про метеорологічні спостереження, які проводяться кожні дві години цілодобово, незважаючи на погодні умови, про наукові дослідження антарктичної фауни: пінгвінів дженту та аделі, тюленів Вендела. Лекція супроводжувалась унікальними авторськими світлинами. Микола Францович також відповів на численні запитання дітей і сфотографувався з ними напам'ять.

21 грудня 2017 року в приміщенні Житомирської обласної ради відбулася благодійна новорічна ярмарка-виставка робіт вихованців Житомирського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Житомирської обласної ради. На виставці було представлено роботи юнатів «Hand Made»: «Еко-ялинки», листівки до Нового Року,

новорічні композиції, «Новорічні вузлики», «Новорічні прикраси», «Ялинкові прикраси», «Різдвяні обереги».

Депутати обласної ради на чолі з головою обласної ради Ширмою Володимиром Васильовичем, головою Житомирської обласної державної адміністрації Гундичем Ігорем Петровичем придбали новорічно-різдвяні подарунки, виготовлені вихованцями центру. Найактивнішими покупцями стали: Павлюк Руслан Віталійович, Вівлчук Максим Олександрович, Пінський Олег Вікентійович, Жабокрицький Євгеній Вікторович, Рудченко Микола Миколайович, Ковальчук Володимир Кирилович та Нагорняк Володимир Васильович. Виставку також відвідали: Липовецька Ольга Григорівна, заступник начальника управління освіти і науки Житомирської обласної державної адміністрації, Ревенко Оксана Михайлівна, начальник управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації, Гресь Світлана Миколаївна, начальник управління сім'ї, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації.

У заході взяли участь вихованці дитячих творчих об'єднань, які презентували свої роботи: Михайловська Анастасія та Шахрай Катерина (керівник Денисюк І.В., гурток «Юні акваріумісти»), Беленікіна Олександра (керівник Шевчук С.І., гурток «Юні овочівники»), Бикова Аліна та Мудра Юлія (керівник Сич О.В., гурток «Флористика та фітодизайн інтер'єру»), Расквасова Олеся (керівник Ковальчук О.А., гурток «Флористика та фітодизайн інтер'єру»).

Виручені кошти будуть використані для придбання фототехніки для занять гуртка «Юні фотонатуралісти».

Запорізька область

З метою оздоровлення, організації змістовного дозвілля та відпочинку дітей Запорізьким обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді на зимових канікулах 2017-2018 навчального року було проведено ряд заходів.

З метою збереження видового різноманіття орнітофауни нашої місцевості та підтримки птахів в зимовий період, приваблювання в парки та в рамках Всеукраїнського конкурсу «Годівничка» була оголошена обласна акція «Нагодуй пташку» серед юннатів Центру. Під час акції проводились спостереження за птахами, під час екскурсій в природу підготовувались птахи, проводились конкурси на кращу годівницю з доступних матеріалів, велась широка просвітницька робота серед населення. Вихованцями виготовлено 79 годівниць, 30 з них розвішано на НДЗД, інші у Центральному парку культури і відпочинку «Дубовий гай», парку Клімова.

З метою пропаганди гуманного ставлення до тварин 83 вихованці закладу залучились до обласного етапу XI Міжнародного екологічного конкурсу «Загадкове життя домашніх улюбленців». В рамках конкурсу було проведено День любителів тварин, фотосесія та виставка «Мій домашній улюбленець».

Під час зимових канікул організована робота екологічної відеотеки, екскурсії в куточок живої природи та Музей Хліба, на обласну виставку «Український сувенір», до районної та обласної новорічної ялинки.

Для вихованців Центру працювали творчі майстерні по виготовленню новорічної листівки для воїнів АТО, «Новорічні картини в техніці граттаж», проведено майстер-клас «Кольорові льодові прикраси на ялинку»; проведено свято «Новий рік дарує казку»; здійснено віртуальну подорож до «країни Здоров'я»; відбулось засідання клубу «Народний прогностик», працювала фітомайстерня «Насіння з ялинки нам стане в нагоді»; проведено конкурс колядок «Зустрічаємо Різдво», «Зимова круговерть», бесіди «Рецепти бабусиної кухні» та «Зміни клімату і наше майбутнє».

Протягом 26.12.17 – 05.01.2018 на базі Центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Мелітопольської міської ради було організовано роботу екологічного майданчику «Веселі зимові канікули в Екоцентрі». У роботі екологічного майданчику прийняли участь 75 вихованців молодшого шкільного віку.

Робота екологічного майданчику розпочиналася ранкової танцювальною зарядкою. Далі, традиційно, діти залучалися до ігрових програм: «Весела зустріч», «В гостях у казки», «Новорічний маскаррад», «Новорічні пригоди юннатів», «Ми юннати – дружня родина».

Для вихованців проводились пізнавальні заняття за темами: «Зима прийшла», «Рослинний світ взимку», «Тваринний світ взимку», «Народні звичаї та традиції зустрічі Різдва Христового», «Водоймища взимку». Цікаво пройшли практичні заняття: «Паперовий символ 2018 року», «Об'ємна аплікація новорічної ялинки», «Паперова пластика – народна іграшка», «Тематична розмальовка тварин», «Качка на озері (торцювання)», «Виготовлення різдвяного янгола з паперу».

Фінальною крапкою роботи Екомайданчика були ігрові заходи або спортивно – розважальні ігри: «Змагання Сніговиків», ігрова дискотека «Новорічні сюрпризи», квест «Знайди символ року в Екоцентрі», спортивна гра «Ура! Зима прийшла», дискотека «Зимовий бум».

Вихованці середнього та старшого шкільного віку протягом зимових канікул здійснили екскурсії до міського парку ім. Горького, з метою спостереження і підгодівлі зимуючих птахів. До проведення екскурсійної та природоохоронної діяльності були залучені 276 вихованців.

Згідно з планом роботи БДЮТ «Центр розвитку дітей та молоді» відділу освіти виконавчого комітету Бердянської міської ради у канікулярний зимовий період у закладі було організовано та проведено низку заходів валеологічного, культурологічного, просвітницького спрямування. Так, доброю традицією стало проведення свята «Ялинка для улюблених тваринок» (гурток «Гурток любителі домашніх та декоративних тварин»), тижня українських свят, Різдяного вертепу. Діти дошкільного віку гуртка «Цікава екологія» разом із батьками стали учасниками екологічного рейду «Пташина їдальня». В межах співпраці гуртків декоративно-ужиткового та еколого-натуралістичного напрямку закладу проведено майстер-класи «В очікуванні Різдва». На виставці-інсталяції гуртків «Квітникарі-аранжувальники», «Флористика та фітодизайн інтер'єру» були представлені творчі знахідки вихованців.

Інтерактивні ігри «Біля ялинки», ігрова програма «Новорічні несподіванки», дискотека «Закружляємо в танку», українські народні ігри на свіжому повітрі, екскурсія стежиною «Лікеп» із застосуванням вправ здоров'язбережувального спрямування (деревотерапія, анімалотерапія, зернотерапія) – це заходи психологічно-релаксаційного, розвантажувального характеру, які проведено в межах реалізації профілактично-оздоровчого проекту БДЮТ.

Всього в області було оздоровлено 1104 юннати, що становить 52,2 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 192 дитини пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 1; дітей, позбавлених батьківського піклування – 8; дітей-інвалідів – 2; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 51; дітей з групи ризику – 5; талановитих та обдарованих дітей – 125.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 750.

Івано-Франківська область

У зимовий канікулярний час педагогічні працівники еколого-натуралістичних позашкільних навчальних закладів області для своїх вихованців проводили цілу низку заходів, які сприяють емоційному оздоровленню та відпочинку юннатів. Керівники гуртків для вихованців організовували екскурсії в природу, рухливі ігри на свіжому повітрі, масові заходи еколого-натуралістичного спрямування.

Організація відпочинку вихованців Богородчанського районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді в період зимових канікул проводилась під час проведення екскурсій, масових заходів.

З метою оздоровлення юннатів, їхнього активного відпочинку в Богородчанському районі учні активно залучалися до екскурсій у визначні місця нашої місцевості. Так, для вихованців гуртків організовувалися екскурсії в Манявський Скит, до зимового лісу урочища «Діброва», до новорічної ялинки смт. Богородчани та смт. Солотвин. За цей період було охоплено екскурсіями 128 школярів, вихованців Богородчанського РЦЕНТУМ (0,45% - з багатодітних і малозабезпечених сімей, 33,1% - талановитих дітей). В період з 04 по 11 січня

2018 року проводилися майстер-класи для делегації із Запорізької області, залучалися вихованці і до ознайомлення з екологічними пам'ятками Богородчанщини.

В цей же період проводилася практична природоохоронна акція «Годівничка», юнацький фестиваль «В об'єктиві натураліста». Такі заходи допомагають учням оволодівати необхідними навичками, вчать їх відповідати за доручену справу, любити та охороняти природу рідного краю. Захоплюючим є той факт, що вихованці старшого шкільного віку активно підключаються до організації і проведення різних масових заходів.

Для юннатів Івано-Франківської міської дитячої екологічної станції були організовані:

- Експерсії на Косівщину до садиби Святого Миколая – 25 юннатів;
- Розваги біля міської ялинки – 120 юннатів;
- Загальноміські майстер-класи «Різдвяний затишок оселі»;
- Поїздка в Буковель – 10 юннатів;
- Поїздка до Львова – 15 юннатів;
- Експерсії на МДЕС (теплиці, міні-зоопарк) 35 юннатів;
- Оздоровлення на базі ДП «УДЦ Молода гвардія» - 2 юнната.

Навчально-виховний процес у еколого-натуралістичному відділі Центру науково-технічної творчості учнівської молоді міста Калуша під час зимових канікул проходив згідно розробленого графіка роботи.

Юннати брали активну участь в природоохоронній акції «Збережемо лісові красуні»; розробляли та розповсюджували агітки на захист хвойних дерев. Традиційно вихованці беруть участь у практичній природоохоронній акції «Годівничка»: виготовляють годівнички для зимуючих пташок, підгодовують пернатих друзів.

Під час зимових канікул для гуртківців було організовано 15 екскурсій до центральної ялинки міста та 10 екскурсій в міський парк культури та відпочинку ім. І. Франка, 3 екскурсій до Льодової арени, 5 екскурсій до зали виставок та презентацій, 5 екскурсій до артгалереї.

Вихованці гуртків брали активну участь в майстер-класах по виготовленню агітаційних листівок на захист лісових красунь.

Під час зимових канікул в Надвірнянському районному еколого-натуралістичному центрі для дітей та юнацтва було проведено ряд масових заходів та екскурсій. На базі Центру було проведено свято «Зимуючі птахи Карпат», бесіди на тему: «Збережемо лісову красуню ялинку», екологічні конкурси, вікторини. Протягом січня було здійснено ряд екскурсій на новорічно-різдвяну виставку робіт вихованців, експонати якої знаходяться у приміщенні міської та районних рад.

Юннати Надвірнянського РЕНЦ взяли активну участь у акції «Годівничка». В рамках акції гуртківці підгодовували птахів населених пунктів району та міста Надвірної, спостерігали за ними, виготовляли годівнички з різноманітного матеріалу та підгодовували їх крихтами хліба, насінням, салом тощо. Керівники гуртків для своїх вихованців розробили різноманітні ігри, вікторини, конкурси на тему «Зимуючі птахи».

В Надвірнянський РЕНЦ під час зимових канікул завітали гості з Житомирщини. Вони екскурсійно ознайомилися з позашкільним закладом. Особливо до душі їм припали мешканці живого куточку РЕНЦ шиншила, морські свинки та черепахи.

В гуртках еколого-натуралістичного напрямку Городенківського районного центру творчості учнівської молоді протягом зимових канікул було залучено до відпочинку:

- 20 дітей відвідало гірсько-лижний курорт «Буковель»;
- 15 дітей відвідали льодову арену в м. Івано-Франківську;
- 40 дітей відвідало гірсько-лижний курорт «Сонячна долина» (село Бояни, Чернівецька область).

У Меморіальному комплексі в період зимових канікул відбулась V молодіжна акція «Різдво в Дем'яновому лазі». Одними з організаторів і учасників проекту були вихованці Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді: гурток «Аматори рослинництва» (керівник Кухар І.М.); гурток «Пізнай себе» (керівник Гордюк С.Ю.).

Програмою передбачено ряд заходів екологічного, національно-патріотичного спрямування:

- Фестиваль екологічних вертепів;

- Експерсії по музею та зустрічі з учасниками національно-визвольних змагань і розкопок у місцях масових розстрілів на Прикарпатті;
- Прикрашання живої ялинки;
- Святкова трапеза (власноруч спечені солодощі, фрукти, гарячий карпатський чай).

Палко вітали присутні й дитячий екологічний Вертеп вихованців гуртків ОЕНЦУМ, виступи якого супроводжувалися мультимедійним показом спеціальної еколого-натуралістичної програми.

Цей захід відбувся разом з Бюро з питань екології при українській греко-католицькій церкві.

Всього в області було оздоровлено 1254 юннати, що становить 31,1 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 1052 дитини пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 3; дітей, позбавлених батьківського піклування – 11; дітей з особливими потребами – 25; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 167; талановитих та обдарованих дітей – 846.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено експерсіями, походами – 1165.

Київська область

Всього в області було оздоровлено 536 юннатів, що становить 64 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 107 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 2; дітей, позбавлених батьківського піклування – 4; дітей-інвалідів – 3; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 25; талановитих та обдарованих дітей – 73.

Оздоровлено юннатів:

- в таборах денного перебування – 1;
- в таборах праці і відпочинку – 1;
- охоплено експерсіями, походами – 534.

Кіровоградська область

Під час зимових канікул 2018 року в області комунальним закладом «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді», станцією юних натуралістів Торговицького навчально-виховного об'єднання Новоархангельської районної ради, Світловодською міською станцією юних натуралістів, еколого-натуралістичними відділами районних центрів дитячої та юнацької творчості було охоплено організованими формами відпочинку близько 2680 юннатів.

Під час зимових канікул юннати Долинського, Новгородківського, Новоукраїнського, Олександрійського, Петрівського, Ульяновського районів та ОЦЕНТУМ здійснили ряд еколого-краєзнавчих експедицій, походів по рідному краю з метою вивчення природних біотопів. Гуртківці позашкільних навчальних закладів в зимовий період взяли участь у Міжнародних днях спостережень за птахами, організували рейди по годівлі зимуючих птахів, проводили конкурси, свята «Зимуючих птахів».

Традиційно для вихованців позашкільних закладів еколого-натуралістичного спрямування були організовані свята «Новорічної ялинки», виставка-конкурс «Букет замість ялинки». Школярі з усіх районів області взяли участь у обласних етапах Всеукраїнських виставках-конкурсах «Новорічна композиція» та «Український сувенір».

На експозиціях новорічно-різдвяної виставки було представлено понад 300 робіт, які охоплювали майже все різноманіття жанру, а саме: художня вишивка, м'яка іграшка, вироби з тіста, деревини, декоративний розпис, бісероплетіння, фітодизайн, художнє різьблення по дереву.

Роботи юних майстрів майоріли різнобарв'ям кольорів та захоплювали творчістю уяви.

Для керівників, які брали участь у виставці, методичними працівниками ОЦЕНТУМ було організовано й проведено «Школу педагога-позашкільника еколого-натуралістичного напрямку», а для дітей – новорічний майстер-клас з виготовлення символу року 2018 – собачки та новорічного букету.

В грудні 2017 року в комунальному закладі «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» розпочалася низка новорічних та

різдвяних свят. А початок поклало проведення новорічного дійства «Святий Миколай іде – Різдво веде!» в якому взяли участь вихованці ОЦЕНТУМ, учні загальноосвітніх шкіл міста № 7, 16, 23, НВО I-III ступенів «Мрія».

Свято відбулося в АРТ КАФЕ «Берлога». Конкурси, вікторини, смачне частування і новорічна дискотека закружляли дітей у вирі казкових подій.

Також, на базі ОЦЕНТУМ було проведено свято «Новий рік у різних країнах світу». В заході взяли участь вихованці гуртків, учні загальноосвітніх шкіл №7, 16, 17, 22, 33 міста Кропивницького.

На святі вихованці подорожували різними країнами світу, мали змогу ознайомитись із місцевими традиціями зустрічі новорічно-різдвяних свят та взяли участь у різноманітних конкурсах та іграх.

В січні 2018 року в обласному позашкільному закладі пройшли різдвяні зустрічі «В колі рідної сім'ї» за участю вихованців ОЦЕНТУМ та їх батьків. Для молодших вихованців гуртків ОЦЕНТУМ були організовані оздоровчі походи «На гостини до природи». Для старшокласників були організовані засідання «круглих столів», тренінги за темами: «Твоє життя – твій вибір», «Здоровим бути модно!», «Я – громадянин-патріот незалежної держави Україна!», «Люблю я свій народ – ціную його звичаї» та інші.

Вихованці гуртків комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» є постійними учасниками природоохоронної акції «Великий зимовий облік птахів». Ось і цього року юннати спільно з педагогами, батьками, друзями під час екскурсій, відпочинку на природі спостерігали за зимуючими птахами, вели їх реєстрацію та фотографували.

У рамках програми були проведені ряд природоохоронних акцій направлених на збереження, допомогу зимуючим птахам. Вихованці з різних учнівських об'єднань: «Юні садівники», «Природа рідного краю», «Лікарські рослини», проводили зимовий облік птахів територіями м. Кропивницького, а саме:

- берегами р. Інгул та р. Сугоклії;
- парками та скверами м. Кропивницького (дендрологічний парк, міський парк);
- вулицями міста.

Під час проведення зимового обліку птахів вихованці спостерігали та зареєстрували такі види:

- Горлицю садову (*Streptopelia decaocto*);
- Дятла великого та малого строкатого (*Dendrocopos Major*, *Dendrocopos minor*);
- Сороку (*Pica pica*);
- Галку, грака (*Corvus monedula*, *Corvus frugilegus*);
- Ворону сіру (*Corvus cornix*);
- Синицю велику (*Parus major*);
- Повзика (*Sitta europaea*);
- Зяблика (*Fringilla coelebs*);
- Щиглика (*Carduelis carduelis*);
- Сойку (*Garrulus glandarius*);
- Горобців польових та хатніх (*Passer montanus*);
- Фазанів (*Phasianus colchicus*).

За результатами спостережень юні натуралісти зафіксували 232 птаха, які представляють 13 видів орнітофауни, які проживають на досліджувальних територіях м. Кропивницького. На річці Інгул (центр міста) гуртківці спостерігали за зграєю диких качок (7 особин) та для своїх улюбленців залишили корм.

Вихованці гуртка «Юні садівники» ОЦЕНТУМ приготували для птахів пташині їдальні із різних матеріалів: пластику, тетрапакетів, дерева та розвішали їх на території фруктового саду, екологічній стежині та в школах міста. Керівники гуртків провели бесіди, заняття, масові заходи на яких розповіли гуртківцям про різновиди птахів, їх користь та охорону.

Учасники міжрегіонального освітнього проекту «Прекрасні далі манять нас в похід», вихованці гуртків «Основи гідробіології» та «Юні охоронці природи» комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді», учні комунального закладу «Долинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 ім.

А.С.Макаренка Долинської районної ради» Долинського району та учні Добронадіївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Олександрійського району Кіровоградської області, четвертий рік поспіль, на зимових канікулах, здійснюють свою подорож щоб знову і знову насолодитися карпатською красою, познайомитися з її цікавими природними та історичними об'єктами та й просто оздоровитися, відпочити від повсякденної метушні, набратися неймовірної карпатської енергії та сили.

Всього в області було оздоровлено 1267 юннатів, що становить 90 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 943 дитини пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 14; дітей, позбавлених батьківського піклування – 14; дітей-інвалідів – 7; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 107; дітей з групи ризику – 26; талановитих та обдарованих дітей – 775.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 892.

Львівська область

У закладах позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку в період зимових канікул 2017-2018 н.р. був проведений організований відпочинок школярів у поєднанні з різноманітними пізнавальними, розважальними, народознавчими, природоохоронними масовими заходами, які сприяли духовному, фізичному та емоційному оздоровленню вихованців.

Ефективним засобом виховного впливу були екскурсії (до зимового парку, саду, лісу, на околиці міста чи села), які сприяли формуванню екологічної культури та дали змогу учням тісно поспілкуватися з природою, спостерігати за сезонними змінами та поведінкою тварин, підготовувати і вести обліки зимуючих птахів.

Традиційно цикл зимових святкувань розпочинається із свята св. Миколая. Святий Миколай лише раз на рік відвідує Землю, виявляє свою неземну любов до дітей, обдаровує їх щедрими дарунками, благословляє на здоров'я та добрі діла.

20 грудня 2017 року у КЗ ЛОР «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» відбулося театралізоване дійство «Пригоди Святого Миколая», яке підготували вихованці творчого учнівського об'єднання «Флористика». Мета заходу - розширення знань про звичаї та обряди українського народу, виховання у дітей почуття любові до рідного краю, до свого народу, поваги до української культури. Діти розповідали вірші, відгадували загадки, колядували. Всі учасники заходу отримали подарунки від Святого Миколая. Завершилося свято спільною колядою педагогів та вихованців закладу.

Щорічно з наближенням Нового року та Різдвяних свят в області розгортається кампанія за збереження життя зеленим красуням – ялинкам. В закладах загальної середньої та позашкільної освіти області традиційно проходила екологічна акція з однойменною назвою «Збережемо життя ялинці». Мета акції - привернути увагу громадськості до проблеми збереження хвойних дерев від масового вирубування напередодні новорічно-різдвяних свят, вплинути на свідомість людей і в першу чергу, дітей, та зменшити величезний на них попит.

Керівники творчих учнівських об'єднань ЛОЦЕНТУМу провели майстер-класи з виготовлення новорічних композицій та різдвяних оберегів – Дідухів і «павуків» (за давніми народними звичаями на Прикарпатті на різдвяні свята замість ялинки в хаті ставили Дідуха, а до стелі чіпляли солом'яних «павуків»). Під час акції «Збережемо життя ялинці» педагоги провели тематичні заняття, лекції, бесіди про значення лісових насаджень для природи та життя людини; екскурсії в природу - до парку, лісу, де діти знайомилися з хвойними деревами.

З 16 грудня 2017 року до 14 січня 2018 року на базі ЛОЦЕНТУМу діяли обласні новорічно-різдвяні виставки «Новорічна композиція» та «Український сувенір». На виставках експонувались понад 500 дитячих робіт із 19 районів і міст області.

З 2 до 06 січня 2018 року Львівський ОЦЕНТУМ провів святковий новорічно-різдвяний тиждень, в рамках якого були проведені такі заходи:

- *бесіда «Традиції святкування Різдва і Нового року в Галичині»;
- * гра кмітливих і винахідливих «Зимовий лабіринт»;
- *гра-подорож «Україна в міфах і легендах»;

*вікторини «У світі тварин», «Зимуючі птахи», «Птахи – метеорологи».

В рамках акції «Збережемо життя ялинці» на базі Львівського ОЦЕНТУМ були проведені конкурси на кращу казку, оповідання, вірш, загадку, прислів'я «Наша зелена красуня» та на кращий малюнок, плакат, карикатуру, шарж на тему охорони хвойних насаджень від вирубування. Свою майстерність в конкурсах продемонстрували понад 50 вихованців творчих учнівських об'єднань Центру.

Не залишила байдужими вихованців творчих учнівських об'єднань КЗ ЛОР «Л ОЦЕНТУМ» ситуація, що склалася на сході України. Гуртківці відвідали поранених воїнів, які брали участь в антитерористичній операції на сході України. Діти подарували новорічні ялинкові букети, поробки, виготовлені своїми руками – обереги-янголятка, вітальні листівки до Дня Святого Миколая і Нового року зі щирими побажаннями бійцям миру, найскорішого одужання та процвітання нашої незалежної держави України.

Під час зимових канікул в обласному Центрі проходила і екологічна акція «Пташина їдальня». Для вихованців гуртків проведені тематичні заняття «Чому потрібно підгодовувати птахів взимку?», бесіди, усні журнали віртуальні екскурсії до зимового лісу та майстер-класи з виготовлення годівниць. 12 січня 2018 року відбувся конкурс на кращу годівничку для зимуючих птахів, виготовлену руками гуртківців, які потім розвісили в саду ЛОЦЕНТУМ, Стрийському парку та парку «Залізні води». Юні орнітологи Центру взяли участь у зимовому обліку птахів.

Відроджуючи народні звичаї, обряди та традиції в Червоноградському Центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді під час зимових канікул пройшли вечори «Я і еко-театр», «На Меланки в ЦЕНТУМ», театралізоване свято «В гостях у Новорічної казки», учасниками та гостями яких були педагоги, батьки та школярі міста.

Педагоги ЦЕНТУМУ спільно із педагогічним колективом Будинку дитячої та юнацької творчості м. Червоноград для дітей з РНЦ «Світанок», дітей схильних до правопорушень та обдарованих дітей провели «Різдв'яний вернісаж» з цікавими конкурсами на кращу колядку, щедрівку, віншування. Учасники та переможці заходу отримали подарунки.

Вихованці Центру м.Червоноград побували на екскурсії «Вивчаймо національні обряди нашого регіону» в українському національному музеї, під час якої багато дізнались про етнографічний фольклор, вишивки регіону та рідного міста.

Юні орнітологи Червоноградського ЦЕНТУМУ протягом грудня-січня провели акцію «Збережемо зимового птаха». Юннати вели спостереження та підгодовували птахів у парку ім. Шевченка, на околицях міста та біля річки Західний Буг. Вихованці ЦЕНТУМУ турбуються і про лебедів, які знаходяться на узбережжі річки Західний Буг.

12-14 січня 2018 році члени учнівського парламенту Червоноградського ЦЕНТУМУ взяли участь у триденному навчально-тренувальному поході в Карпати за маршрутом: м.Червоноград - м.Львів - смт.Славсько - т/б «Трембіта» - с. Тухля «Франкова криниця» - смт.Славсько - м.Львів - м.Червоноград.

Вихованці Дрогобицького регіонального еколого-натуралістичного центру (переможці обласних і районних конкурсів) відпочили на гірськолижному комплексі в м.Славськ.

Всього в області було оздоровлено 455 юннатів, що становить 14,6 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 131 дитина пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 5; дітей, позбавлених батьківського піклування – 2; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 31; талановитих та обдарованих дітей – 93.

Оздоровлено юннатів:

- в стаціонарних дитячих оздоровчих закладах – 16;
- охоплено екскурсіями, походами – 492.

Миколаївська область

Здоров'я – найбільша людська цінність, скарб, відпущений нам природою. Тому ухвалення Закону України «Про позашкільну освіту» та Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» істотно змінює місце і роль дитячих оздоровчих закладів. Ці закони визначають основні засади державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей. Формування у вихованців здорового способу життя, розвиток фізичних можливостей особистості, соціальна і фізична підтримка дитячого організму, оздоровлення їх під час

наукових практик та експедицій, проведення різноманітних оздоровчих масових заходів – одне з головних завдань навчально-виховної роботи в Обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді.

Тому охоплення вихованців дитячими оздоровчими заходами під час зимових канікул забезпечило зайнятість та запобігло явищам бездоглядності, дало змогу продовжити виховний процес та розвивати творчі здібності вихованців. Формування здорового способу життя у Центрі реалізувалося через роботу гуртків «Краса і здоров'я», «Основи здорового способу життя». Масові заходи проводились з урахуванням вікових категорій дітей.

Всього було охоплено 940 дітей. Цікаво пройшли масові заходи:

- свято «Що в торбині Миколая»;
- виставка поробок «Зимова феєрія»;
- родинне свято – конкурс «Моя улюблена різдвяна страва»;
- конкурс – виставка фотографій «Чотири лапи»;
- ігрова програма «Ми дружні, ми завзяті».
- Новорічні свята:
 - новорічна шоу – програма для учнів 1 -5 класів;
 - новорічне свято «Різдвяний дідух» для учнів 6 – 7 класів;
 - новорічний бал – маскарад для 8 – 11 класів;
- екскурсії до зоопарку;
- спортивні турніри;
- вечорниці «Сію, сію, посіваю»
- майстерня «Різдвяний віночок»;
- майстер-класи «Зимові етюди».

Проведені заходи в Обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді мали еколого-натуралістичне спрямування.

Організований відпочинок і оздоровлення учнівської молоді в поєднанні з масовими заходами у позшкільному навчальному закладі Первомайської СЮН був організований у тісній співпраці з багатьма школами міста (ЗОШ № 4, 6, 9, 12, 15, 16, 17).

В рамках програми зимового оздоровлення було передбачено фізичне і духовне оздоровлення підростаючого покоління, а також розвиток їх творчих здібностей і талантів.

З метою створення належної атмосфери для цікавого дозвілля учнів, педагоги СЮН: Герєга І.Г., Лукіянчук Л.В., Суха В.В., Галуза А.С., Паращук А.В., Костенко І.М., Варяниця А.О., Целіщева В.І., Бойчева І.С., організовували і проводили різноманітні конкурси, спортивні змагання, ігри, дискотеки, прогулянки до річки тощо.

У цьому навчальному році зимові заходи розпочалися із свята «Миколай, Миколай, подарунки роздавай!». Протягом грудня 2017 року у закладі працювала «Майстерня Діда Мороза». Всі бажанчі (батьки, вчителі шкіл, діти, вихованці закладу) могли виготовити вироби, композиції на новорічну тематику «Ялинка без ялинки».

Під час зимових канікул працівниками Первомайської міської станції юннатів проведені різноманітні заходи, якими охоплено 387 вихованців, з них: 4 дітей-сиріт, 6 інвалідів, 115 дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей, дітей з групи ризику - 35, талановитих та обдарованих дітей – 227.

Цікавими та змістовними були новорічні канікулярні заходи, а саме:

- «Майстерня Діда Мороза» – виготовлення новорічних прикрас.
- Новорічні свята для учнів шкіл міста.
- Переїзна лавка Діда Мороза.
- Конкурс новорічних букетів та композицій в рамках природоохоронної операції «Ялинка без ялинки».
- Вікторина «Різдвяні звичаї».
- Зимові ігрові програми.
- Конкурсна розважальна програма «Я і ти».
- Пізнавальна програма «Українська коляда».

Цікаво пройшли масові заходи: «Свято екологічної казки», «Новорічний калейдоскоп», новорічне поле чудес, «Екологічний ерудит».

З великим захопленням проводилися спортивні змагання, зимові розваги на свіжому

повітрі, народні ігри.

Не залишилась поза увагою і практична робота, яку проводили керівники гуртків зі своїми вихованцями: виготовлення новорічних прикрас, виробів із паперу, з природного матеріалу, які діти з радістю дарували своїм рідним та знайомим. Була проведена благодійна акція «Подарунок від Діда Мороза» - гуртківці виготовляли різдвяні подарунки для дітей притулку.

Вихованці залучалися до участі в акціях: «Годівничка», «Зимовий букет замість ялинки», а також взяли участь у міському конкурсі колядок «Нова радість стала», у міському святі «Коляда».

З метою формування позитивної мотивації до здорового способу життя та культури здоров'я у закладі організовано та проведено: бесіди «Обережно-грип!», «Що тобі відомо про шкідливі звички?», «Вплив шкідливих звичок на емоційний стан людини», «Як загартовувати свій організм»; диспут «Твоє здоров'я - здоров'я нації» .

Для профілактики вірусних респіраторних захворювань в зимовий період педагоги використовують ароматерапію і фіточаї. Під час проведення зимових канікул активізувалася робота фітобару «Рецепти бабусі».

Ігри на свіжому повітрі та екскурсії в природу сприяли загартуванню та загальному оздоровленню юннатів.

З метою проведення конкурсно-розважальної програми «Веселі канікули», а також з метою спостережень за змінами в природі керівниками гуртків СЮН було проведено 2 екскурсії до міської ялинки і до річки.

Природоохоронні заходи

1. **Конкурси, змагання, ігри:** конкурс малюнків «Ой, весела в нас зима», конкурсно-розважальна програма «Веселі канікули», «Я і ти», новорічна вікторина «Екологічний ерудит», новорічне «Поле чудес», екологічна вікторина «Різдвяні звичаї», «Нова радість стала», інтелектуальна віктозина «Найрозумніший», пізнавальна програма «Українська коляда», зимова ігротека, переїзна лавка Діда Мороза.
2. **Свята:** «Миколай, Миколай, подарунки роздавай!», свято екологічної казки, «Новорічний калейдоскоп».
3. **Екскурсії:** екскурсія до міської ялинки і до річки.
4. **Акції:** «Подарунок від Діда Мороза», «Годівничка», «Ялинка без ялинки», «Зимовий букет замість ялинки».
5. **Загальноміські заходи:** конкурсно-розважальна програма біля центральної ялинки міста, «Майстерня Діда Мороза», «Коляда».
6. **Виставки дитячих робіт:** «Ялинка без ялинки».

Під час зимових канікул всі гуртки та відділи Миколаївської станції юних натуралістів пов'язували свою роботу з оздоровчою програмою, в яку входили:

1. Фіточайні (були присутні діти ЗОШ № 10, 11, 14, 19, 26, 28, 29, 47, 49, 60, ММК, гімн. № 41):
 - «Обрядові страви українців»(охоплено 37 дітей);
 - «Поради Нехворійка»;
 2. Ігри, конкурси, змагання на свіжому повітрі:
 - «Зимові забави» (охоплено 46 дітей);
 - «Різдвяний вертеп» (охоплено 32 дитини);
 - «Веселі старти» (охоплено 48 дітей).
 3. Сумісно з батьками проведені оздоровчі походи (охоплено 84 дитини):
 - до дендропарку «Дружба»;
 - до Новорічної міської ялинки на вул. Соборній;
 - до Миколаївського зоопарку.
 4. Проведено кінолекторій:
 - «Пізнай себе» (охоплено 49 дітей);
 - «Здоровий спосіб життя» (охоплено 35 дітей).
 5. Виступ лялькового театру клубу «Здоров'я» - «Будь здоров!» (60 дітей).
- Всього оздоровчими заходами охоплено 472 дитини, з них пільгової категорії 244 дитини.
- Всього в області було оздоровлено 1799 юннатів. У тому числі 631 дитина пільгових

категорій, з них: дітей-сиріт – 8; дітей з проблемних сімей – 53; дітей-інвалідів – 6; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 299; дітей з групи ризику – 38; талановитих та обдарованих дітей – 227.

Одеська область

Вихованці **Арцизького** Центру дитячої та юннатської творчості брали участь у заходах, присвячених Різдвяним святкам та новорічним святкам. В Арцизькому екологічному відділі гуртки працювали за розкладом.

В натуралістичному відділі **Березівського ЦДЮТ** була проведена ціла низка масових заходів: «Майстерня Діда Мороза», виготовлення різдвяних вітальних листівок, конкурс на кращу сніжинку "Зимові візерунки", зимові народні ігри українців "Зимові витівки", виготовлення годівниць "Майстерня Дядечка Дятла", екскурсія в парк, екскурсія в ліс "Казка зимового лісу", спостереження за птахами взимку, екскурсія в природу "Підгодівля зимуючих птахів", виступ лялькового театру "Подарунок Діду Морозу", засідання фітобару "Калинка", вікторина "Скарби лісу", екскурсія в природу "Зимове фотополування", конкурс малюнків "Зимова казка", конкурсні програми "Цікавинки природи", "Тварини-рекордсмени", "Екологічне лото".

В **Ізмаїльському районі** активно проводилось зимове оздоровлення дітей та підлітків в системі позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. Вихованці гуртків еколого-натуралістичного напрямку взяли участь в шкільних та різдвяних святках, відвідали музеї м. Ізмаїл (історичний музей та історико-краєзнавчий музей Придунав'я). З 90 вихованців гуртків еколого-натуралістичного напрямку новорічними святками та екскурсіями було охоплено 78 чол., з них дітей-інвалідів – 1, талановитих дітей – 8, дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 28.

На Ізмаїльській міській станції юних натуралістів під час зимових канікул було організовано та проведено багато корисних і цікавих заходів, присвячених новорічним і різдвяним святкам, та спрямованих на забезпечення змістовного відпочинку дітей: святковий ранок зустрічі Нового року; тематичні бесіди на захист хвойних рослин, про традиції святкування Нового року та Різдва; екскурсії до міської новорічної ялинки; конкурси малюнків «Зимове мереживо», «Мій Новий рік»; практичні заняття з виготовлення годівниць для зимуючих птахів; екскурсії в природу, міські сквери та парки з метою проведення фенологічних спостережень, вивчення видового складу зимуючих птахів; природоохоронна операція на допомогу птахам у зимовий період – розвішування на території СЮН, у парках та скверах міста годівниць; робота майстерні Діда Мороза; конкурс новорічно-різдвяних композицій «Новорічна композиція», «Український сувенір»; конкурси та розваги на свіжому повітрі та ін.

У святковому оформленні приміщень СЮН перед святами активну участь взяли юннати і виявили при цьому неабияку фантазію та творчі здібності. Крім того, у дендропарку СЮН діти разом з керівниками гуртків прикрасили живі ялинки дендропарку яскравими саморобними іграшками.

З метою пропаганди збереження хвойних рослин, розвитку творчих здібностей дітей, на заняттях гуртків проводились заняття по виготовленню новорічних композицій, іграшок та різдвяних сувенірів. Для робіт використовувались природні матеріали (гілки, шишки, кора, насіння, сухоцвіти, плоди) та різноманітні штучні вироби. Роботи-переможці представлено на обласні конкурси «Новорічна композиція» та «Український сувенір».

Проведений новорічний ранок для гуртківців «Зимова казка». У святковій залі юннати та їх батьки приймали привітання від казкових героїв та веселих клоунів. Діти стали активними учасниками цікавих розважальних конкурсів «Веселий алфавіт», «Юннати мають талант», вікторин та веселих естафет. Проведена заочна подорож «Новий рік крокує по планеті». Під час заходу діти дізналися про традиції святкування Нового року у різних країнах, стали учасниками тематичної вікторини та конкурсів.

З метою спостереження за зимуючими пернатими та їх обліку проведені екскурсії з вихованцями гуртків. Спостерігались такі види птахів, як крижні, великі синиці, дрозди, хатні та польові горобці, сороки, вухаті сови, галки та інші. В рамках природоохоронної акції «Годівничка» проведені заняття по виготовленню годівниць для зимуючих птахів:

юннати навчилися виготовляти різні годівниці: від найпростіших – із пластикових пляшок, до найскладніших – дерев'яних. Юннатами було виготовлено та розвішано більше 30 годівничок у саду та дендропарку СЮН, скверах та парках міста.

Гуртківці СЮН відвідали майстер-клас з виготовлення сніжинок з паперу та новорічної іграшки з соснової шишки, який відбувся в Ізмаїльському історико - краєзнавчому музеї Придунав'я.

Вихованці гуртка «Любителі домашніх тварин» взяли участь у зйомці телепрограми «Планета фантазій» Ізмаїльського телебачення. Юннати розповіли про білих павичів, які з'явилися у міні-зоопарку СЮН, особливості їх утримання.

В Лиманському районі проведено 26 Новорічних та різдвяних заходів, які відвідали 411 дітей, у тому числі діти з льготних категорій.

В Одеському обласному гуманітарному центрі позашкільної освіти та виховання активно проводилось зимове оздоровлення дітей. Юннати взяли участь у новорічному святі, проведеному на базі еколого-натуралістичного підрозділу Центру, природоохоронних акціях «Ялинка» та «Годівничка». Юннати розвішували годівнички та проводили підгодовлю птахів в парках „Юннатський” та „Перемоги”.

13-22 грудня на базі еколого-натуралістичного підрозділу Одеського обласного гуманітарного центру за адресою Тініста, 2 проходила обласна виставка дитячих робіт у рамках природоохоронної акції «Ялинка» (етап Всеукраїнських конкурсів «Новорічна композиція», «Український сувенір»). У виставці-акції взяли участь 948 вихованців загальноосвітніх та позшкільних навчальних закладів з 36 районів та міст області. На виставку було представлено 825 робіт. З метою поглиблення знань вихованців було організовано екскурсії до факультету ветеринарної медицини та до центру енергоефективних технологій.

Роботи дітей були експоновані на конкурсах малюнків «Как прекрасен этот мир» та «Різдвяна зірка». Багато юннатів взяли участь в освітніх та розважальних квестах.

Вихованці також взяли участь у благодійній ярмарці, присвяченій новому 2018 року, відвідали екскурсію на базі німецького притулку для тварин.

У КПНЗ «Одеський ЦДЮТ «Промінь» (**Малиновський район м. Одеса**) еколого-натуралістичним відділом було проведено 8 екскурсій до живого куточку та притулку «Світанок».

У рамках Всеукраїнської природоохоронної акції «Ялинка» було проведено: виставку новорічних композицій «Зимова фантазія», конкурс «Український сувенір», благодійний ярмарок. Роботи-переможці були направлені на участь у обласній виставці.

Також у грудні було проведено районний очно-заочний фото-конкурс «Мій улюбленець».

Виставка світлин діяла протягом зимових канікул. Переможці виставки відвідали притулок для тварин «Ковчег», юннати надали допомогу притулку кормами та підстилками для собак.

Святкове нагородження переможців конкурсу «Мій улюбленець» відбулося за участю кінологічного клубу «Болеро». Гості розповіли дітям про правила поводження з незнайомими тваринами, ознайомили з основними характеристиками деяких порід собак і дали можливість поспілкуватися зі своїми підопічними. В рамках Всеукраїнської акції «Пташина їдальня» проводився конкурс на кращу годівничку, годівниці розвішувалися на прилеглий території. Також проводився конкурс малюнків. У січні в центрі дитячої творчості діяла виставка новорічних, різдвяних листівок, малюнків та поробок.

В КПНЗ «ОЕНЦ «Афаліна» (**Суворівський район м. Одеса**) було проведено Новорічні ранки «Ялинка», з показом лялькової вистави, конкурсами, іграми та виступами в карнавальних костюмах. Дітей привітали Дід Мороз і Снігуронька.

Було також проведене Новорічне свято «Зимові фантазії». В рамках свята пройшли тематичні вікторини, ігри. Ще одним новорічним заходом стало новорічне свято в екокласі. Діти провели час з користю та задоволенням.

В Овідіопольському районному Будинку дитячої та юнацької творчості під час зимових канікул проведено: природоохоронну акцію “Ялинка”, в якій взяли участь 228 вихованців БДЮТ. В рамках районної акції пройшли конкурси: «Новорічна композиція», «Український сувенір». В рамках роботи «Майстерні Діда Мороза» проведені виготовлення

традиційних новорічних та різдвяних прикрас; конкурс на кращу ялинкову прикрасу; конкурс Новорічних стінних газет; конкурс виготовлення Новорічних масок та костюмів.

В операції “Зимуючі птахи” взяли участь 153 гуртківця, виготовлено багато годівничок для зимової підгодівлі птахів. В рамках операції проведено конкурс малюнка “Птахи рідного краю”. Був проведений цикл екскурсій до народознавчого музею «Календарно-обрядові свята зимового циклу в Україні» (протягом місяця для всіх рівнів). У рамках всесвітнього дня водно-болотних угідь відбулася зустріч з працівниками водного господарства.

Робота **Подільського міського ЦДЮТ** була спрямована на виховання в гуртківців відповідального ставлення до навколишнього середовища, почуття бережливого ставлення до природи, збагачення знань дітей про українські народні звичаї та традиції. В ході декади народознавства проведено:

- Відкриття майстерні Діда Мороза «Новорічний подарунок Ялинці!»;
- «З Різдвом Христовим!», «Свято Хрещення»;
- уявну подорож «Подорож до казкової новорічної країни»;
- усний журнал «Чим багата українська хата?»;
- ігротеки: «У казковому лісі», «Зимові розваги», «Ми – друзі природи!»;
- іграшкову майстерню «Умілі рученята».

Гуртківці стали активними учасниками природоохоронних акцій: «Годівничка» (підгодівля зимуючих птахів), «Збережи ялинку».

Педагогічним колективом позашкільного навчального закладу району здійснювалася ціла низка еколого-натуралістичних заходів, які сприяли духовному, фізичному та емоційному оздоровленню юнаків.

З метою активізації роботи по охороні зимуючих птахів та вивченню природних біотопів проводилися природоохоронні акції «Ялинка», «Годівничка», «Зимуючі птахи мого краю».

Для розширення знання гуртківців про минуле України, про історію рідного міста, звичаї та традиції нашого народу організовано екскурсії дітей до Подільського краєзнавчого музею, до музейної кімнати Подільського міського центру дитячої та юнацької творчості, до міст Одеси, Києва, Вінниці.

З метою організації активного відпочинку, задоволення інтересів і зміцнення здоров'я вихованців, залучення їх до дослідницької роботи, спостереження за природою проводилися екскурсії до міських парків, до «екологічної стежини», заняття у природі.

В Подільському районі з метою виховання національно свідомого громадянина на багатовікових традиціях українського народу, формування екологічної, естетичної культури учнівської молоді проводилися тематичні масові заходи та організовувався відпочинок дітей за період зимових канікул на базах загальноосвітніх закладів району. Зокрема: новорічні та різдвяні свята, природоохоронна акція «Ялинка». Всі бажаючі мали можливість відвідати Новорічно-різдвяну районну виставку та новорічний вечір з дискотекою «Новорічні пригоди в казковій країні»

- конкурс природоохоронних листівок «Збережемо зелену красуню» проводився всіма гуртківцями відділу.

З метою фенологічних спостережень природи взимку проводилися екскурсії в ліс.

В Будинку творчості школярів **Савранського району** з вихованцями в зимовий період проводилися такі заходи, як екскурсії, які сприяли формуванню екологічної культури. Це екскурсії до зимової річки Південний Буг; в парк «Визначення слідів тварин на снігу», «Спостереження за зимовою природою», екскурсія до зимового поля: «Стан озимої пшениці». Не залишилась поза увагою і практична робота, яку проводять керівники гуртків зі своїми вихованцями: виготовлення новорічних прикрас, поробок з природного матеріалу, якими діти прикрашали новорічну ялинку. Також щорічно організовуються конкурси новорічних та різдвяних екібан. Відбулися конкурси віршів «Збережемо життя ялинці» та виставка-конкурс виробів з шишок ялини та сосни «Природа і фантазія». На території Будинку творчості школярів вихованці гуртка «Юні друзі природи» доглядають птахів, де в зимовий період працюють «пташині їдальні». Організуються розважальні ігри та заходи на свіжому повітрі. Дієвим засобом активізації практичної діяльності гуртківців є екологічна стежка «Річка».

Юннати та педагоги **Татарбунарського району** Одеської області взяли участь у виставці дитячих робіт „Новорічний сувенір” в рамках природоохоронної акції „Ялинка”. Роботи-переможі виставки були експоновані в Одеському обласному гуманітарному центрі позашкільної освіти та виховання. В усіх гуртках Центру пройшли „Майстерні діда Мороза” та конкурси на найкращу різдвяну листівку. В рамках майстерен діда Мороза діти виготовляли ялинкові прикраси, гірлянди та прикрашали приміщення БДЮТ до Новорічних та Різдвяних свят. З ціллю поглиблення знань про традиції рідного народу у гуртках були проведені конкурси на найкращу колядку та щедрівку. На подвір’ї БДЮТ пройшов конкурс на найкращу льодову скульптуру. Вихованці центру активно розвішували годівнички в парках та проводили підгодовлю птахів. Розважально-пізнавальні дитячі свята, такі як різдвяні свята, свято „Святого Миколая”, Новорічне юннатське свято були проведені на вищому рівні та з користю для дітей.

Вихованці **ЦЕНТУМ м. Чорноморськ** брали участь у міській виставці «Ялинка», яка проходила в приміщенні міськвиконкому. Також були проведені низка свят-конкурсів: «День святого Миколая», «Новорічне свято», «Різдвяні вечори», «Юнати колядують», тощо.

Крім цього вихованці ЦЕНТУМ брали участь у природоохоронних акціях:

- «Годівничка» - виготовляли та розвішували годівнички у парках міста, був проведений конкурс на кращу годівничку «Найкреативніша годівничка»,
- Конкурс на кращий малюнок про зимуючих птахів,
- Конкурс на кращу презентацію: «Птахи, що зимують в Чорноморську»,
- Міський лекторій: «Ознайомлення з видовим різноманіттям зимуючих птахів міста, правила їх підгодовлі»,
- Виготовлення плакатів «Еко-клич»,
- Екскурсія на Сухий лиман (паромна переправа) «Зимуючі водоплаваючі птахи».

Всього в області було оздоровлено 6530 юннатів, що становить 70,6 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 2585 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 53; дітей, позбавлених батьківського піклування – 17; дітей-інвалідів – 107; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 2025; дітей з групи ризику – 41; талановитих та обдарованих дітей – 342.

Оздоровлено юннатів:

- в таборах денного перебування – 120;
- в профільних таборах – 1;
- охоплено екскурсіями, походами – 3331.

Полтавська область

У період зимових канікул у всіх 9 районних (міських) позашкільних навчальних закладах області еколого-натуралістичного напрямку, Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді, Шишацькій, Кобеляцькій та Полтавській філіях ПОЕНЦУМ було організовано відпочинок з широким залученням дітей і учнівської молоді до новорічно-різдвяних дійств, свят, вечорів, бесід, екскурсій, конкурсних та ігрових розважальних програм.

Для 5260 вихованців позашкільних закладів області проведено 188 таких масових заходів. Серед них:

- театралізовані новорічні свята – 11
- Свято Миколая – 10;
- розважальні ігри та вікторини – 33;
- виставки новорічних виробів та композицій – 4;
- конкурси малюнків, плакатів, новорічних виробів – 13;
- екскурсії в природу – 19;
- майстер-класи – 23;
- години спілкування – 3;
- круглі столи – 3;
- бесіди – 12;
- участь у природоохоронно-пропагандистських акціях «Збережи ялинку», «Підгодуй птаха» - 3

Учні разом з керівниками гуртків районних (міських) станцій (центрів) юннатів проводили практичні заняття зі створення та виготовлення новорічних виробів з природного матеріалу та чудових композицій з гілок сосни і ялини, штучних квітів. Свої вироби вони експонували на новорічно-різдвяних виставках в районних (міських) будинках (центрах) дитячої та юнацької творчості, екологічних центрах, на станціях юннатів, в магазинах, школах.

Карлівський район

Для 268 вихованців Карлівської районної станції юних натуралістів було організовано 11 масових заходів серед них:

- виставка новорічно-різдвяних композицій «Новорічний букет – замість ялинки»;
- театралізоване дійство «Міс кришталевий черевичок»;
- святково-розважальна програма «Новорічні пригоди»;
- акція «Годівничка»;
- майстер-класи по виготовленню годівниць, «Виготовлення собачки з солоного тіста», «Підкова. Щастя в дім»;
- круглий стіл «Світ зимуючих птахів», «Вітамінчик»;
- бесіди: «Навколосвітня подорож Діда Мороза», «Попередження травматизму та нещасних випадків під час зимових канікул»

Місто Кременук

В Кременчуцькому еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді для 322 вихованців, протягом зимових канікул було проведено 15 масових заходів, серед них:

- майстер-класи «Символ року «Чарівний песик», «Сніговичок своїми руками», «Лялька-мотанка – сімейний оберіг»;
- конкурсні програми «І знову Новий рік», «Новорічний іроленд», «В гостях у новорічної казки»;
- пізнавально-розважальні програми «Зима-чарівниця», «Святкова феєрія», «Різдвяні свята»;
- спортивно-розважальні програми «Новорічний калейдоскоп», «Зимові пригоди»;
- квест «Навколо України за 45 хвилин»;
- виставка малюнків та листівок «Листівка воїну АТО».

Місто Лубни

Для 540 вихованців Лубенської міської станції юних техніків і натуралістів в період зимових канікул було проведено 12 заходів.

Екскурсії «Спостереження за зимуючими птахами», «Екологічна стежка в різні пори року», участь у святковому засвіченні центральної ялинки міста, був проведений майстер-клас «Стежинами добра». Для дітей були організовані:

- вікторини «Сімейні новорічні традиції», «Україна і світ», «Ну де є ще така чарівна пісня»;
- виховна година «Що потрібно знати, щоб пташці шкоди не завдати»;
- виставки «Український сувенір», «Лист у Різдвяну казку», «Птахи взимку».

Лохвицький район

Для 287 вихованців Лохвицького міського еколого-натуралістичного центру учнівської молоді було організовано 17 масових заходів. Серед них:

- конкурсні програми «Еко-іграшка», «Ялинка з природного матеріалу», «Декоративні фантазії природи»;
- ігрові програми «Зимові ігри», «Святкові забави»
- бесіди «Традиції зустрічі Нового року в різних країнах світу», «Різдвяні забави»;
- свято «Новорічне диво».

Місто Миргород

В Миргородському міському центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді було проведено 9 масових заходів.

Діти брали активну участь у акціях «Допоможемо зимуючим птахам», «Годівничка», «Збережи ялинку». В рамках цих акцій вихованці виготовляли та розвішували годівнички, брали участь в майстер-класах по виготовленню ялинок з природнього матеріалу, новорічних подарунків, іграшок, українських сувенірів. Організовані екскурсії в природу з метою спостереження за тваринним і рослинним світом взимку.

Також були проведені такі заходи:

- новорічні ранки «Пташина ялинка», «Лісок»;
- розважальні програми «Ми за здоровий спосіб життя», «Тато, мама і я – екологічна сім'я»;
- бесіда «Подорож у Різдво»

Під час проведення зимових масових заходів були задіяні 1214 дітей.

Миргородський район

Для 834 вихованців Миргородської районної станції юних натуралістів було проведено 23 заходи. Серед них:

- виховні заходи «Різдвяні привітання», «Щедрівочка щедрувала», «Різдвяні вечорниці», «На порозі новий рік», «Здорова дитина – здорова нація»;
- робота майстерень по виготовленню новорічних прикрас та сувенірів, різдвяних листівок, листівок для воїнів АТО, «Зимове мереживо»;
- вікторини «Коляда», «Новорічні звичаї та традиції в Україні»;
- брейн-ринг «Новий рік та Різдво в країнах Європи»;
- екскурсії до міської Новорічної ялинки, в парки;
- бесіди «Рослини символи», «Традиції українців на новий рік».

Новосанжарський район

В Новосанжарській районній станції юних натуралістів було проведено 12 масових заходів для 225 вихованців:

- практичні роботи – підгодівля птахів та ведення фенологічних спостережень, проведення «Великого зимового обліку птахів», облік коловодних птахів;
- свято – Новорічний ранок, Різдвяні розваги коло ялинки, «Ялинка в лісі»;
- екскурсія до лісу, з метою вивчення природи взимку.

Пирятинський район

110 вихованців Пирятинської районної станції юних натуралістів мали змогу стати учасниками 12 заходів, які відбулися протягом зимових канікул. Найцікавішими були такі:

- практичні заняття по виготовленню різдвяних сувенірів, новорічних прикрас, новорічних іграшок;
- бесіда «Традиції зустрічі Нового року в різних країнах світу», «Традиції нашого краю»;
- вікторина «Ми любимо зиму»;
- екскурсії.

Чорнухинський район

298 вихованців Чорнухинської районної станції юних натуралістів приймали активну участь в 10 масових заходах на зимових канікулах, для них були організовані: новорічне свято, конкурс малюнків «Зимовий пейзаж», тематичний вечір відпочинку «В ніч перед Різдвом», екскурсія до зимового лісу з метою спостереження за його мешканцями та їх підгодівля. 19 грудня 2017 року відбулося відкриття районної ялинки театралізованим дійством «Святий Миколай». Були організовані конкурсні програми на найкращу колядку, «Лабіринти Снігової баби», конкурс малюнків «Зимовий пейзаж».

Філія Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді

Зимові канікули для 565 вихованців філії у Полтавському районі Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді розпочалися проведенням традиційної акції «Збережи ялинку», основною метою якої було проведення пропагандистської природоохоронної роботи зі збереження якнайбільшої кількості зелених ялинок.

Для учнів керівниками гуртків філії проведені майстер-класи з виготовлення новорічних іграшок, серед вихованців філії проведений конкурс на кращу новорічну іграшку.

Для учнів 1-4 класів Терешківської ЗОШ I-III ступенів на базі філії організовано та проведено виставку кращих творчих робіт вихованців на новорічну тематику, організовані фіточаювання та новорічні вечорниці.

Вихованці були залучені до святкування свят «Святого Миколая» та «Новий рік – казкове свято».

Для 157 вихованців Шишацької філії були організовані 10 масових заходів, серед яких

були святкування Дня Святого Миколая та Свято зустрічі Нового року. Стартувала акція «Збережи ялинку». У такий спосіб школярі намагалися привернути увагу суспільства до проблеми масштабного вирубування хвойних дерев у новорічно-різдвяний період. Під час акції діти виготовляли святкові букети без знищення живого дерева. Напередодні святкування дня Святого Миколая для дітей проведено майстер-класи по виготовленню чобітків для подарунків – миколайчиків та по виготовленню новорічного подарунку. Організовано бесіди «Звідки до нас прийшов Миколай», «Святкування Нового року в різних країнах світу». Проведено екскурсії в природу з метою здійснення фенологічних спостережень та фотографування.

Для вихованців Кобеляцької філії були організовані Новорічні вечори, а 19 грудня діти відвідали розважальну програму «Миколай іде по світу». На базі Кобеляцької ЗОШ та Світлогірської ЗОШ було організовано дитячі ранки «В гості прийшов Святий Миколай», «Новорічні пригоди». Діти брали участь в розвагах, вікторинах, конкурсах малюнків та новорічних поробок. Найактивніші вихованці були нагороджені солодкими подарунками. Загалом масовими заходами було охоплено 120 дітей.

Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

У грудні 2017 р. у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді було розпочато виконання запланованої роботи щодо організації та проведення дозвілля гуртківців у період шкільних зимових канікул.

Згідно плану зимових канікул керівниками гуртків з вихованцями ПОЕНЦУМ проведено 38 масових заходів, до яких було залучено 620 вихованців:

майстер-класи з виготовлення новорічних букетів і композицій «Збережи ялинку», виготовлення новорічних прикрас і подарунків своїми руками;

відвідування новорічних вистав в Полтавському обласному академічному театрі ляльок та Полтавському обласному центрі естетичного виховання учнівської молоді;

свята Миколая, «Традиції зустрічі Нового року», «Зимова казка», «Новорічний карнавал», «З Різдвом Христовим», «Детективна пригода Діда Мороза»;

перегляд відеофільмів на природничу тематику;

конкурси новорічних подарунків, сувенірів та композицій «Збережи ялинку», колядок та щедрівок, листівок, іграшок, віршів про зиму, малюнків «Лісова красуня», «Новорічна сніжинка»;

екскурсії до зимового саду з метою спостереження за птахами, в парк з метою вивчення фенологічних змін в природі взимку, до міської ялинки з метою фотографування зимових пейзажів;

вікторини «Зимовий калейдоскоп», «Зимовий ліс», «Зимова казка», «Новорічна казка», «Зимова фітоаптека»;

бесіди «Традиції зустрічі Нового року в різних країнах світу», «Традиції святкування новорічних свят в Україні», «Святкування Різдва в різних країнах світу»

19 грудня 2017 року 35 вихованців гуртка «Квітова фантазія» для гуртківців центру провели свято Миколая. Новорічно-різдвяний цикл свят, найулюбленіший час і у дітей, і у дорослих. Вихованню гуртківців на славних традиціях українського народу, гордості і поваги за свою країну та її історію у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді приділяється велика увага.

Діти у віршах та піснях розповіли про святого чудотворця, про його добрі справи.

Проведення такого свята стало традиційним для вихованців обласного еколого-натуралістичного центру. Святий Миколай вручив юним артистам та присутнім на святі дітям солодощі.

Юні артисти створили відчуття свята не лише у своїх однолітків, а й у працівників центру, які також були запрошені на свято. Подібні заходи сприяють національно-патріотичному та естетичному вихованню учнівської молоді.

27 грудня 2017 року 50 найактивніших гуртківців центру відвідали Полтавський обласний академічний театр ляльок, де побували на цікавій виставі «Новорічна пригода Космічних героїв». Спочатку для дітей було організоване розважальне шоу з конкурсами і подарунками коло ялинки. Потім дітей запросили на перегляд новорічної вистави. По закінченню програми всі гуртківці були нагороджені солодкими призами.

Всього в області було оздоровлено 3049 юннатів, що становить 55,7 % від загальної

кількості юннатів. У тому числі 1441 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 8; дітей, позбавлених батьківського піклування – 54; дітей-інвалідів – 32; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 212; дітей з групи ризику – 9; талановитих та обдарованих дітей – 1111; діти, які постраждали від катастрофи ЧАЕС – 15.

Оздоровлено юннатів:

- в стаціонарних дитячих оздоровчих закладах – 6;
- охоплено екскурсіями, походами – 2614.

Рівненська область

У Рівненській області позашкільними навчальними закладами еколого-натуралістичного профілю проведено оздоровчі заходи, якими охоплено 3579 юннатів.

Вихованці Будинку дитячої та юнацької творчості Вараської міської ради здійснили екскурсії до Білоозерського масиву Володимирецького району з метою вивчення тваринного світу у зимовий період.

Гуртківці Радивилівського міського Будинку школяра Радивилівської міської ради побували на зимових екскурсіях до Морозівського лісу Радивилівського району, до водно-болотних угідь заказника Лев'ятинське болото з метою дослідження швидкості течії річки в зимовий період, взяли участь у Різдвяному вертепі. З вихованцями молодшого шкільного віку проведено ігри на свіжому повітрі.

Вихованці Екологічного центру Рівненського міського палацу дітей та молоді ознайомились з орнітофауною м. Рівного, взяли участь у рухливих іграх.

Юні охоронці природи Будинку дітей та молоді Дубенської міської ради під час зимових канікул побували на екскурсіях у Несвицькому лісі, де спостерігали за життям тварин взимку. Природолюби стали учасниками екологічного походу у верхів'я річки Іква, де вели спостереження за зимуючими птахами Дубенщини.

Педагогами комунального закладу „Соснівський Центр еколого-натуралістичної та туристсько-краєзнавчої творчості” Березнівської районної ради організовано екскурсії до Надслучанського ландшафтного регіонального парку, відвідали визначну пам'ятку - дерев'яну церкву Святого Миколая, 1734 року, що неподалік від села Бистричі.

Впродовж зимових канікул вихованці комунального закладу „Станція юних натуралістів” Рівненської обласної ради брали участь у розвагах біля центральної ялинки, побували на екскурсії до озера Басів Кут „Водойми взимку”, стали учасниками бесід „Профілактика респіраторних захворювань”, „Правила поведінки на льоду”, „Як уникнути шкідливих звичок”, „Обережно! Грип”, „Обережність не зашкодить”, „У світі природи”, „Бережи своє здоров'я”. „Знавці лікарських рослин” ділились рецептами фіто чаїв „З бабусиної скрині” і пригощали ароматними напоями дитячого кафе „Ромашка”. Оздоровленню 560 юннатів Станції сприяли рухливі ігри, екскурсії в природу.

Юннати – активні учасники конкурсів „Зимова фортеця”, „Сніговик FEST” та „Зимові рекорди”, метою яких є залучити дітей, учнів та студентів до проведення активного дозвілля на вулиці взимку - у рамках Всеукраїнських заходів „Спортивна зима”.

Всього в області було оздоровлено 3579 юннатів, що становить 43,7 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 1988 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 9; дітей, позбавлених батьківського піклування – 6; дітей-інвалідів – 11; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 596; дітей з групи ризику – 21; талановитих та обдарованих дітей – 1345.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 3579.

Сумська область

Зимове оздоровлення дітей та учнівської молоді в закладах позашкільної освіти області здійснювалося шляхом залучення вихованців до участі в масових заходах новорічно-різдвяного циклу у період з 19 грудня 2017 року до 19 січня 2018 року.

У закладах позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування різними

організованими формами оздоровлення було охоплено понад 3300 вихованців.

Основними формами виховної роботи під час зимового оздоровлення були свята, пізнавально-розважальні програми, екскурсії, творчі зустрічі, виставки творчих робіт тощо. Характерною складовою всіх заходів було активне впровадження інтерактивних ігрових методик, всебічне залучення батьківської громади, соціальне партнерство з громадськими організаціями.

Під час зимових канікул вихованці еколого-натуралістичного відділу Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю долучилися до виховних заходів під гаслом «Готуємося до свята Різдва разом!», взяли участь у майстер-класах із виготовлення різдвяної зірки, листівки, святкової композиції з природного матеріалу тощо. Цікавими для дітей були заходи, спрямовані на формування екологічної свідомості вихованців: пізнавально-розважальна програма «Зелені друзі ялинки», інтелектуальна гра «Зимуючі птахи», подорож екологічною стежиною «Зимові таємниці». Юні друзі природи щодня наповнювали годівниці для птахів, вихованці гуртка «Юні кінологи» провели благодійну акцію «Новорічні подарунки», що мала на меті збір круп та старих речей для утеплення будок у міському притулку для собак.

На Конотопській міській станції юних натуралістів у період з 19 грудня 2017 року до 12 січня 2018 року було проведено благодійну акцію «Святий Миколай, до нас завітай» (на базі Конотопського благодійного фонду для тяжкохворих дітей та їх сімей «Серця любові»); майстер – класи «Новорічно-різдвяні прикраси», «Зимовий снігопад», «Сніговичок»; пізнавально-розважальні програми «Природа і ми», «Зимова круговерть», «Зоологічний серпантин», «Крок до природи», «Бережи природу для людського роду»; екскурсію до міського парку «Зимова орнітологія»; екологічний квест «Птахи – наші друзі» тощо.

Вихованці Сумського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді під час зимових канікул залучалися до різноманітних видів діяльності: пізнавальної, трудової, ігрової, художньо-естетичної, фізкультурно-спортивної, екологічної тощо. Проведення просвітницької роботи з питань національної свідомості, вивчення та збереження традицій святкування Нового року в Україні йу іграшку «Новорічна фантазія», вистава лялькового театру «Екола», різноманітні екскурсії у природному середовищі, фіточаювання, виховні заходи «Святий Миколай до дітей завітай!», «Зимові розваги», «У гостях у казки», «Коли ялинки плачуть», «Подарунки Діда Мороза», «Різдвяні дзвони», «Зимові свята», «Новий рік крокує планетою» тощо.

У відділі еколого-натуралістичної та науково-дослідницької роботи комунального позашкільного навчального закладу Білопільської районної ради «Центр дитячої та юнацької творчості» під час зимових канікул було оздоровлено 298 вихованців. У закладі було проведено заходи: районна екологічна кампанія «Еко - Новий рік 2018 на Білопільщині»; виставка – конкурс новорічних композицій «Замість ялинки – зимовий букет»; конкурси малюнків і плакатів «Збережи ялинку», екологічних казок «Остання ялинка», новорічних апікацій і витинанок «Зимові візерунки»; новорічні ранки «Новорічні приклучки та Карабасові штучки»; розваги біля ялинки в мінідендрарії закладу «На гостині у Діда Мороза»; екскурсії екологічною стежиною, до міського парку з метою підгодівлі зимуючих птахів, безпритульних тварин тощо.

Всього в області було оздоровлено 3351 юннат, що становить 44,7 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 1413 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 12; дітей, позбавлених батьківського піклування – 11; дітей-інвалідів – 87; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 177; дітей з групи ризику – 9; талановитих та обдарованих дітей – 1117.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 1395.

Тернопільська область

Тернопільським обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді з метою удосконалення організації повноцінного відпочинку школярів, протидії дитячої безпритульності та бездоглядності, покращенню роботи щодо дотримання прав дитини, впровадження інноваційних методичних прийомів для забезпечення духовного,

інтелектуального, фізичного та соціального розвитку дітей під час зимових канікул було організовано та проведено Зимову екологічну школу. В роботі Зимової екологічної школи були проведені: екскурсії, майстер-класи, інформаційні години, масові виховні заходи, ігри, акції, практичні роботи, вікторини тощо.

Всього в Тернопільському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді було оздоровлено 460 юннатів, що становить 46 % від загальної кількості юннатів.

Оздоровлено юннатів:

- в стаціонарних дитячих оздоровчих закладах – 2;
- в таборах денного перебування – 8;
- в профільних таборах – 310;
- охоплено екскурсіями, походами – 140.

Херсонська область

Під час зимових канікул 2018 року позашкільні заклади освіти еколого-натуралістичного спрямування Херсонщини створили належні умови для змістовного відпочинку своїх вихованців.

Змістовно організовували відпочинок вихованців педагоги КЗ «ЦЕНТУМ» ХОР (директор Вітренко Е.В.), районних та міських станцій юних натуралістів (Скрипка С.В., Роль Т.В., Гусєва К.П., Радіонова О.С., Голованова Р.Я., Вовк В.В.).

Планом роботи екологічного майданчика змістовного дозвілля для дітей Центру передбачалася цікава програма відповідно до пори року.

Конкурс «Загадковий світ природи» дозволив привернути увагу юннатів на птахів нашого регіону. Метою заходу було сприяти всебічному розвитку дітей, закріпити знання про зимуючих птахів, розвинути спостережливість, спритність, взаємодопомогу, удосконалювати рухові вміння та координацію рухів, виховувати дбайливе ставлення до природи та бажання берегти пернатих друзів. Діти відгадували загадки, впізнавали птахів за описом, прослухали різні цікаві факти про крилатих друзів, грали дидактичну гру «Кого не вистачає?», переглядали науковий відеофільм про їх життя. Другою частиною заняття була спортивна розвага. Вихованці брали участь у рухливих іграх «Пташка без гнізда», «Нагодуй пташку», естафеті «Створи сніжинку». Діти отримали багато позитивних емоцій, збагатили свої знання про птахів та необхідність допомагати їм узимку.

З метою пропаганди здорового харчування, вивчення українських традицій та обрядів, пов'язаних з хлібом, у Музеї хліба проводились заняття на тему: «Українська їжа».

Для заохочення діяльності 30 учням було запропоновано висадили у вазони цибулини тюльпанів, крокусів та нарцисів для отримання квітів до Міжнародного жіночого дня - 8 Березня. Керівник гуртка Усова Н.В. познайомила учасників з правилами висадки та одночасно було закладено дослід «Вигонка цибулинних до певного строку».

Проведено чергове засідання дитячого екологічного парламенту Центру. На засіданні обговорювались організаційні питання та планування роботи дитячої спілки у протягом року. Діти ділилися своїми думками та пропозиціями. Запланували проведення трудової акції з висадки хвойних дерев на «Алеї юннатівського руху», присвяченої Міжнародному дню ліса.

Напередодні зимових свят, вже традиційно, юннати Херсона та області проводили волонтерську роботу. Спільно з волонтерами Херсонського Центру Допомоги ЗСУ діти привітали своїми витворами мистецтва та листівками військовослужбовців, які знаходяться в зоні АТО, з прийдешніми святами. З 21 грудня у приміщенні Херсонського обласного госпітала ветеранів війни організована виставка новорічних поробок. Також виставка святкових виробів відбулася у приміщенні Корабельної у місті Херсоні ради. Всі відвідачі мали змогу помилуватися дитячими поробками, а діти пільгових категорій отримати їх у подарунок.

Під час зимових канікул 60 гуртківців та 8 гостей Центру стали учасниками майстер-класів по виготовленню Різдвяних Ангелочків та «Сніжного квілінгу», які проводили керівники гуртків. За допомогою різних матеріалів діти виготовляли Ангелочків, потім давали їм імена. Вивчаючи техніку квілінг діти за допомогою паперових стрічок

виготовляли сніжинки. Було прийнято рішення передати ці поробки разом з листівками та малюнками воїнам до зони АТО.

Вихованці КЗ «ЦЕНТУМ» ХОР стали учасниками засідання Екоклубу під керівництвом дитячого екологічного парламенту «Знай люби, бережи!». Діти познайомилися з представниками флори і фауни Херсонщини, які занесені до Червоної книги України, до Червоного списку Херсонської області, грали в настільні ігри «Еківокі», «Подорожуємо Карпатами» та показали імпровізований міні-постанову «Пригоди у далекому королівстві».

Пізнавальною та цікавою стала екскурсія до Музею природи при Херсонському обласному краєзнавчому музеї. Юннати стали учасниками заняття-майстер-класу «Мешканці Чорного моря» та екскурсії по експозиціям музею. Учні розвинули свої знання про Чорне море, виготовили фігурки мишей з мушлів рапану, навчилися правильно споживати чорноморські мідії. Під час екскурсії діти побачили скелет блакитного кита, колекцію африканських цихлід у акваріумах, відділ інсектології та тварин різних широт.

Ігрова спортивна програма «До нас прийшла зима» надала високий запал енергії вихованцям під час зимових канікул. Учні грали в рухливі ігри, змагалися один з одним та виготовляли прикрасу для ялинки.

21 грудня 2017 року в комунальному закладі «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради відбулося свято «Новорічні історії». Учасники поринули у казковий світ новорічних пригод. Головні герої Баба Яга та Кікімора не змогли зіпсувати святковий настрій та перешкодити зустрічі Нового року! Діти грали, танцювали, водили хороводи, запалювали вогники креативної новорічної ялинки. Святковому настрою сприяла виставка дитячих новорічних проробок, яка проводилася в рамках Всеукраїнського конкурсу новорічної флористики «Новорічна композиція». Всі діти були в захваті від отриманих емоцій та вражені харизматичною грою головних героїв (педагогічних працівників Центру). Також вони долучились до конкурсно-розважальної програми, кожна дитина отримала солодкий подарунок.

Протягом зимових свят для всіх юннатів області проведено акцію «Напиши лист Святому Миколаю». В своїх листах 300 дітей просили не тільки про подарунки, але описували всі свої хороші справи, вчинки, мрії та побажання. Скринька була надіслана до Резиденції Святого Миколая.

Особливу увагу дітей привертала мешканці живого куточку КЗ «ЦЕНТУМ» ХОР - каліфорнійська змія, пара бородавчастих агам, дегу, сірійські та джунгарські хом'ячки, піщанки, папуги (какаду, хвилясті, нерозлучники, канарки), червоновухі черепахи, еуфлебари, мадагаскарські таргани, морські свинки, декоративні кролики, кролі-гіганти, земноводні: шпорцеві жаби. Серед акваріумних риб особливий інтерес викликали: вуалехвости, псевдотрофеус зебра, псевдотрофеус Соколова, молінезії, тернеції, анциструс, золоті рибки, сомики крапчасті, макроподи, лабео двокольорові, цихлозора, дельфін блакитний, соми – кукушки, еллоу білий і жовтий. Після проведення екскурсії у живому куточку відбувалося її обговорення в дружньому колі.

Діти *Білозерської районної станції юних натуралістів* прийняли участь в цікавих розважальних ігрових програмах, конкурсах та вікторинах, майстер-класах, екскурсіях. Особливо запам'яталось дітям: ігрова програма «Країна зимових розваг», творча майстерня Діда Мороза – виготовлення новорічних прикрас, «Зимовий ярмарок» в рамках акції «Допоможемо зимуючим пахам».

Проведено екологічну вітальню для юннатів *Новотроїцької районної станції юних натуралістів* «Різдвяні свята у національних традиціях селища».

Для вихованців *Генічеської районної станції юних натуралістів* було організовано чимало заходів, пізнавальних екскурсій, походів, експедицій під час яких юннати не тільки гарно відпочили, але й відкрили для себе багато цікавого та корисного.

Вихованці гуртка «Юні овочівники» *Голопристанської станції юних натуралістів* відвідали природничі та історичні об'єкти природи, музею Води у м. Київ. Протягом зимових канікул для дітей були проведені майстер-класи, конкурси, вікторини та екологічні ігри.

Всього в області було оздоровлено 815 юннатів, що становить 36,5 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 431 дитина пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 5; дітей, позбавлених батьківського піклування – 8; дітей-інвалідів – 2; дітей з багатодітних та

малозабезпечених сімей – 86; дітей з групи ризику – 13; талановитих та обдарованих дітей – 317.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 659.

Хмельницька область

В період зимових канікул 2017-2018 н.р., у позашкільних закладах еколого-натуралістичного спрямування області було організовано оздоровлення вихованців еколого-натуралістичних гуртків.

Для оздоровлення юннатів Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді були проведені еколого-натуралістичні й природоохоронні заходи на свіжому повітрі, дитячі новорічні та різдвяні ранки, творчі конкурси, екскурсії в природу.

Цікаво пройшли у ХОЕНЦУМ дитячі ранки з нагоди святкування Святого Миколая та «Андріївських вечорниць». Діти виступали за змістовними сценаріями, виготовили костюми, проводили цікаві конкурси, читали вірші та власні твори.

Організовано пройшли у закладі дитячі Новорічні ранки. За активну участь у новорічних святах юннати отримали цінні призи.

Протягом зимових канікул юннати ХОЕНЦУМ взяли участь в акції «Годівничка» та зимовому обліку птахів, цікавим для дітей були екскурсії до міської Новорічної ялинки, різноманітних тематичних виставок і музеїв міста.

Цікаво пройшла вікторина «Їх треба зберегти!» на базі Дунаєвської станції юних натуралістів, метою якої було перевірка знань юннатів про червонокнижні рослини Дунаєвщини, а також на патріотичній ноті проведено конкурс малюнків «Ми діти твої Україно», в ході якого діти піднімали питання встановлення і збереження миру на нашій землі, єдності і неподільності України як держави. Також юні натуралісти Дунаєвець взяли участь у конкурсі стінгазет «Збережімо Землю для нащадків!» Більшість питань, які висвітлювали діти у стіннінках, присвячувались тематиці екології та здоров'я природи і людини, зокрема: забруднення річок, робота АЕС, утилізація відходів та ін. і їх вплив на наше здоров'я.

Під час зимових канікул у гуртку «Плетіння з верби» Шепетівського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді відбулася творча майстерня «Виготовлення різдвяного віночка». Вихованці гуртка та усі бажаючі із задоволенням заготовляли пагони верби на ділянці ЦЕНТУМ, виплітали різдвяний віночок, декоративно оздоблювали його сухоцвітами, горішками, жолудями та квітами з обгорток качанів кукурудзи.

Під час роботи діти з керівником гуртка «Лозоплетіння» Коленчук О.І. мали змогу не тільки розвивати дрібну моторику рук, а й зміцнювати імунітет, адже навіть зрізана верба виділяє фітонциди, які очищують і знезаражують повітря в приміщенні, поліпшують роботу легенів та серця. Крім того, під час плетіння з верби посилюється рухова активність дітей (заготовляють лозу, обробляють та сортують прутья). Плетіння з верби зміцнює м'язи рук та пластичність пальців, що дуже важливо для інтелектуального й фізичного розвитку дітей і підлітків.

Керівником гуртка «Природа і фантазія» Семенишиною Г. В. Шепетівського МЦЕНТУМ, під час зимових канікул, було проведено майстер-клас «Домовик», розрахований на дітей дошкільного та шкільного віку і їх батьків під час якого в дружньому родинному колі учасники майстер-класу навчались виготовляти сувеніри з природного матеріалу, розвивали художній смак, фантазію, знайомились з традиціями українського народу. Виготовлена іграшка-домовик наповнювалася сіном та духмяною м'ятою, а тому є не тільки оберегом, а й засобом для зміцнення здоров'я.

Красезнавчі походи, спортивно-масові заходи: «Екологічний квест «Люби і знай свій рідний край», «Стежками рідного краю», майстер-класи з виготовлення народних іграшок, вікторини «Казкова зима», «Без води нема життя» турнір «Знавці природи», екологічні ігри «Подорож з лікарськими рослинами», «Світ в твоїх руках», похід до Новорічної ялинки, екологічні акції «годівничка», участь в операціях «Ополонка», «Зимовий облік птахів». та ще цілий ряд масових заходів проводили педагоги Кам'янець-Подільського позашкільного

навчального закладу зі своїми вихованцями.

В рамках патріотичної акції «Привітай героя» на початку січня цього року на базі Славутського еколого-натуралістичного центру школярів відбувся майстер-клас з виготовлення різдвяних оберегів воїнам АТО. Юннати разом з педагогами готували захисникам подарунки - вітальні листівки та малюнки із побажаннями, сувеніри, солодощі.

Юні Славутчани з натхненням бралися до справи, щоб їхні подарунки слугували оберегами, надихали в тяжкі хвилини та давали сили у боротьбі за вільну процвітаючу Україну.

В Екологічному центрі було проведено новорічне свято «Зустріч зими». Цей святковий захід розпочався пізнавальною «Новорічною вікториною», веселими іграми, конкурсами, а на завершення усі бажаючі побували на майстер-класі з виготовлення новорічних іграшок.

Під час канікул в Славутському екологічному центрі була проведена подорож Діда Мороза по екологічній стежині. Екскурсивод в образі Діда Мороза провів ознайомчу екскурсію та огляд виставки новорічних композицій і роздав карту маршруту подорожі екологічною стежкою. Були запропоновані такі зупинки:

- зупинка «Екостудія» - проведення майстер-класу по виготовленню новорічних іграшок та прикрас. Юннати наголосили на необхідності збереження новорічних красунь від вирубування, альтернатива у заміні їх невеликими ялинковими композиціями.

- зупинка «Чай здоров'я» - дітей частували фітосаєм з лікарських рослин - м'яти, меліси, шипшини.

Вихованка гуртка «Лікарські рослини» Голод Вікторія розповіла про використання лікарських рослин для профілактики та лікування застудних захворювань в зимовий період, підвищення імунітету та загального тону.

- зупинка «Новорічний калейдоскоп» - діти грали у цікаві новорічні ігри, конкурси та вікторини.

- зупинка «Дивосвіт кімнатних рослин» - учасники екскурсії познайомилися з видовим різноманіттям квітково-кімнатних рослин музею Природи, розгадували ребуси та екологічні завдання.

- зупинка «Загадковий підводний світ» - порадувала дітей цікавими фактами з життя акваріумних мешканців.

- зупинка «У гостях у звірат» - екскурсивод розповів про тваринок «живого куточку» закладу, наголосив на необхідності збереження тваринного світу нашого краю.

Під час зимових канікул в екологічному центрі продовжили свою роботу творчі майстерні «Різдвяна зірочка», «Замість ялинки – букет». Діти з любов'ю і теплом виготовляли новорічно-різдвяні прикраси, сувеніри, які стануть чудовим сюрпризом до свята.

Традицією стало щорічне проведення в Екологічному центрі природоохоронної акції «Годівничка», яка запроваджена Всеукраїнським товариством охорони птахів. Мета акції – залучити молодь до підтримки птахів у нелегкий зимовий період, коли пернаті страждають від холоду і голоду

10 січня у закладі пройшло свято «День зимуючих птахів» на яке були запрошені учнівська молодь та вихованці ДНЗ №6 «Золота рибка». Діти мали можливість дізнатись більше про зимуючих птахів, їх різновиди та про особливості їх життя під час зимового періоду. Найактивніші учасники взяли участь у цікавих вікторинах та конкурсах, продемонстрували свої знання про птахів рідного краю. Свято супроводжувалось чудовими віршами, піснями, відеосюжетами, які підготували вихованці гуртків «Юні орнітологи» (керівник Захарчук В.В.) та «Юні охоронці природи» (керівник Петрук С.М.).

На завершення свята юннати екоцентру продемонстрували виготовлені власними руками годівнички для зимуючих птахів та провели цікавий і корисний майстер-клас зі створення креативних годівничок з найдоступніших продуктів - насіння, фруктів, борошна, різних круп.

Всього в області було оздоровлено 2538 юннат, що становить 71,6 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 1029 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 11; дітей, позбавлених батьківського піклування – 5; дітей-інвалідів – 15; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 259; дітей з групи ризику – 7; талановитих та обдарованих дітей – 732.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 2033.

Черкаська область

Під час канікул для дітей проводилися різноманітні заходи: екскурсії, різноманітні ігри на свіжому повітрі, змагання, конкурси, проводилася робота по озелененню приміщень станцій та навчальних закладів на базі яких працюють гуртки.

Вихованці КЗ «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради» побували на таких екскурсіях:

- Екскурсія до парку «Фенологічні спостереження за тваринами»
- Екскурсія до р. Дніпро «Милування природою рідного краю»
- Екскурсія до Трушівського лісництва
- Екскурсія до зимового парку
- Різдвяна екскурсія по центру
- Екскурсія до Художнього музею
- Екскурсія до зоопарку
- Екскурсія до міської ялинки.

Під час зимового оздоровлення проводилися такі заходи:

- Новорічні поробки у творчій майстерні студії «Флора»
- Збір шишок на території Тимошівського лісового господарства
- Виставка «Новорічні пейзажі»
- Новорічний квілінг
- Творча майстерня «Новорічні прекраси»
- Ігрова програма на свіжому повітрі
- Малювання натюрморту аквареллю та сіллю.

Шполянська станція юних натуралістів

Здорова молодь – нації надія. Цю ідею покладено в основу діяльності навчально-виховного процесу Матусівського навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітня школа I-III ступенів № 2» Шполянської районної ради. Пріоритетним напрямком у цій діяльності закладу з питань ФЗСЖ є профілактична та просвітницька діяльність серед учнів. Вчитель основ здоров'я Л.В. Паращенко має сертифікат Всеукраїнського центру «Здоров'я» як учасник семінару «Сучасні підходи до ФЗСЖ дітей». Школа має Сертифікат визнання, виданий Канадською організацією міжнародного розвитку за видатний внесок у розвиток молодіжного оздоровчого руху в Україні. У закладі створено Центр Формування здорового способу життя цілями діяльності якого є:

- створення в закладі освітнього середовища, що сприяє формуванню в учнів позитивної мотивації на здоровий спосіб життя;
- моніторинг стану здоров'я учнів;
- впровадження ефективних шляхів попередження відхилень у здоров'ї дітей;
- забезпечення вчителів необхідним комплексом знань про формування здорового способу життя.

Центр здійснює свою діяльність разом з адміністрацією, педагогічним колективом на виконання науково методичної проблеми закладу.

Основні завдання та зміст роботи центру.

Центр ФЗСЖ є центром освітньої виховної роботи учнів. Центр допомагає учням створити умови для вироблення позитивної мотивації на ведення здорового способу життя, прищеплення навиків ведення здорового способу життя, бережливого ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Провідна ідея: спираючись на народні традиції, кращі надбання національної та світової педагогіки і психології, формувати в дітей та учнівської молоді ціннісне ставлення до власного здоров'я та здорового способу життя, що є важливою умовою становлення активної життєвої позиції зростаючої особистості, сформованості нею вміння цінувати себе, як носія фізичних, духовних і соціальних сил.

Мета: створення умов для зміцнення фізичного, духовного здоров'я, психологічного комфорту та соціального благополуччя дітей шляхом визначення пріоритету здорового способу життя, як основного чинника збереження та зміцнення здоров'я, утвердження

свідомого ставлення та громадської відповідальності за власне здоров'я.

Озброєння учнів, їх батьків, педагогічних працівників знаннями про фундаментальні закони формування, збереження та зміцнення здоров'я, про теорію та практику управління здоров'ям у всіх його аспектах – духовному, фізичному, психологічному та соціальному.

«Виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження та зміцнення фізичного та психічного здоров'я» (Закон України «Про загальну середню освіту») є одним із пріоритетних завдань загальної середньої освіти.

Щоб формувати здоров'я, треба чітко знати, як воно закладається, зберігається та руйнується. Здоров'я – поняття багатопланове. Це не лише відсутність хвороб, а й високий рівень адаптації, благополуччя, комфортне психологічне самопочуття, толерантні соціальні відносини. На сучасному етапі виділяють такі складові здоров'я людини: фізичну, психічну, соціальну й духовну.

Завдання:

- Впровадження інноваційних, інтерактивних технологій щодо формування здорового способу життя серед учнів школи.
- Організація просвітницької роботи серед учнів школи по формуванню здорового способу життя через проведення тренінгів, круглих столів, тематичних вечорів, дискотек-караоке, ігор та конкурсів.
- Навчання вмінню спілкування між однолітками.
- Орієнтація учнів на позитивну поведінку щодо збереження свого здоров'я.
- Формування в учнів негативного ставлення до тютюну, алкоголю, наркотичних речовин, відмова від їх вживання.
- Висвітлення переваг здорового способу життя.

Напрямки роботи центру:

- науковий / розробка засобів і методів застосування знань проведення здорового способу життя /;
- прикладний / науково-методичне забезпечення процесу становлення в учнів стійких переконань у необхідності ведення здорового способу життя/;
- практичний /робота з учнями, вчителями, батьківською та сільською громадою/;
- організаційно-педагогічний ;
- психологічний ;
- спортивно-оздоровчий;
- виховний;
- санітарно-гігієнічний;
- діагностичний;
- профілактичний.

Зимовим оздоровленням в Черкаській області охоплено 998 вихованців еколого-натуралістичного напрямку позашкільних навчальних закладів(екскурсії, походи, табір стаціонарного відпочинку)

Компанія однолітків, спільні захоплення, цікаві ігри та свіже повітря – те, що потрібно щоб зимові канікули стали незабутніми!

Всього в області було оздоровлено 997 юннатів, що становить 40 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 571 дитина пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 6; дітей, позбавлених батьківського піклування – 2; дітей-інвалідів – 34; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 138; дітей з групи ризику – 1; талановитих та обдарованих дітей – 390.

Оздоровлено юннатів:

- в стаціонарних дитячих оздоровчих закладах – 1;
- охоплено екскурсіями, походами – 997.

Чернівецька область

Під час зимового оздоровлення протягом 2017-2018 навчального року **КЗ Чернівецький ОЦЕНТУМ** було проведено низку масових заходів.

З метою виховання національно-свідомого громадянина на багатотисячолітніх традиціях

буковинського народу, формування екологічної, естетичної, трудової культури учнівської молоді, з 19.12.2017 р. по 19.01.2018 р. проводилась обласна традиційна новорічно-різдвяна виставка «Новорічна композиція» на базі Чернівецького обласного краєзнавчого музею. Протягом місяця учні, батьки, усі бажаючі мали можливість відвідати виставку і насолодитися творчістю, вмінням дітей. У виставці прийняли участь понад 400 робіт вихованців закладів освіти області, міст Чернівці, Новодністровськ, об'єднаних територіальних громад. Експонати, представлені на виставку, вразили високою майстерністю виконання, вмілим використанням народних та сучасних традицій виготовлення новорічно-різдвяних атрибутів. Особливо цікавими були роботи гуртків Новоселицького, Путильського, Кіцманського, Сокирянського, Глибоцького будинків дитячої творчості, навчальних закладів міста Чернівці та Сторожинецького центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді. Роботи, визнані журі кращими, надіслані в Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді для участі у Всеукраїнській традиційній новорічно-різдвяній виставці «Новорічна композиція».

З 18.12.2017 по 20.01.2018 Центр провів обласний заочний етап Всеукраїнського конкурсу «Український сувенір». В заході прийняли участь 100 учасників. Найкраще виконані роботи були відправлені в Національний еколого-натуралістичний центр в м. Київ.

Під час зимових канікул педагогами і вихованцями закладу, обдарованими та талановитими дітьми, проведено пізнавальну екскурсію до фортеці у м. Кам'янець-Подільський.

16.12.2017 та 19.12.2017 для гуртківців закладу було проведено свята «В гості до святого Миколая» для дітей молодшого та середнього шкільного віку. Діти розгадували загадки, розповідали вірші, які прославляють святого

Миколая, активно приймали участь у різноманітних іграх. Найбільше вихованцям сподобався «Конкурс протилежностей «Добро і зло» та розповіді про життя святого угодника. Свято завершилося чаюванням та піснею «Ой, хто, хто Миколая любить».

27.12.2017 двадцять талановитих вихованців Центру були запрошені на святкову новорічну виставу з інтермедією для дітей за участю директора Департаменту освіти і науки Чернівецької облдержадміністрації.

04.01.2018 р. відбулося свято «Пташина ялинка». Під час вікторин, які проводили представники учнівського парламенту, відгадуючи назви зимуючих пташок, команди виборювали право розвісити якнайбільшу кількість годівничок на території центру. Згідно сценарію, для юннатів було проведено різноманітні конкурси, ігри та вікторини (гра «Впізнай птаха за описом», гра «Зимуючі перелітні птахи», вікторина «Зимуючі птахи»). Учасники акції також оглянули виставку новорічно-різдвяних композицій. На завершення учнів чекав сюрприз: подарунки та солодкий стіл. В заході було задіяно біля 50 дітей.

23.12.2017р. за активної участі учнівського самоврядування відбулось свято для вихованців об'єднань Центру середнього та старшого віку «Новорічний калейдоскоп», в якому було залучено близько 60 дітей. Сценарієм заходу було передбачено казкове дійство, підготовлене вихованцями гуртків «Основи фенології», «Природа, фантазія, творчість», «Здоровим бути модно» та ін. Також проводились цікаві конкурси, тематичні вікторини, розважальні ігри тощо.

З 18 по 25 січня, за ініціативи юннатівського парламенту, з метою підтримки зимуючих птахів регіону, проведено великий зимовий облік пташок, в рамках якого здійснили природоохоронну акцію «Підгодуй пташку взимку».

У зимовий період в гуртках КЗ ЧОЦЕНТУМ було проведено виховні бесіди з дітьми на тему: «Різдвяні звичаї і традиції українського народу», «Історичні витоки святкування Нового року», «День соборності».

Також для вихованців центру, згідно планів гурткової роботи, проводились екскурсії з метою вивчення сезонних зимових змін у природі, підгодовлі тварин у парках ім. Т. Г. Шевченка та Жовтневому, заказнику Цецино (понад 200 дітей).

Цікавими та різноманітними були заходи для вихованців **Чернівецького міського ЦЕНТУМ** під час зимових канікул 2017-2018 навчального року. З метою належної організації дозвілля школярів міста Чернівці, організованого проведення зимових канікул, новорічних і різдвяних свят в міському центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді з вихованцями закладу було проведено наступні заходи:

Напередодні свята Різдва Христового 03.01.2018 р. педагоги закладу провели для вихованців гуртків «Рослинні обереги України», «Природа рідного краю», «Юні охоронці», «Екологічна майстерня» майстер-клас з виготовлення Різдвяного віночка.

Організовано «Екологічний кінозал». Вихованці гуртків «Планета «Еко», «Юні квітникарі», «Основи генетики» та «Екологи-краєзнавці» переглянули цікавий пізнавальний фільм «На пластиковій голці».

Святом для вихованців гуртка «Рослинні обереги України» стало відвідування новорічної вистави «Хай буде свято Новий рік» в міському палаці дітей та юнацтва та новорічно-різдвяні посиденьки в Центральному палаці культури і мистецтв м.Чернівці.

Продовжити формувати поняття «птахи» та дати уявлення про зимуючих птахів і їх життя взимку, ознайомити вихованців із зимуючими птахами своєї місцевості та розширити уявлення про заходи по охороні птахів взимку педагоги МЦЕНТУМ мали можливість, організувавши ряд екскурсій 09-12.01.2018р. «Чорторійська популяція лебедів-шипунів» в с. Чортория Кіцманського району.

Під час екологічного квесту «Знайди різдвяний скарб», що відбувся на базі закладу вихованці гуртків мали змогу не лише пізнати природу, а й весело та активно провести свій час. Діти розділилися на три команди. Їхньою метою було знайти та виконати всі завдання на заданому маршруті й дістатися до фінішу. Поставлені перед командами завдання сприяли розширенню та закріпленню знань вихованців ЄК, а також розвивали вміння дітей працювати в команді й допомагати один одному. Метою квесту було показати значення природи в нашому житті, привернути увагу учнів до проблем екології та прищепити їм дбайливе ставлення до природи.

Вихованці гуртків «Людина і довкілля» та «Екологи- краєзнавці» взяли участь у майстер-класі з виготовлення агітаційних листівок «Збережемо первоцвіти!», «Збережемо водні ресурси краю!».

А для духовного збагачення юні вихованці гуртків «Природа рідного краю» відвідали жіночий монастир «Аннина гора», що в м. Вашківці Вижницького району, де мали змогу побачити архітектурні будівлі храму та його околиці.

27 січня 2018 р. гуртківці оздоровилися по-справжньому в гірськолижно-туристичному курорті «Мигове». Діти активно відпочили, покаталися на ковзанах, сноутюбах та випробували свої сили на Пролазі.

Низку цікавих заходів було проведено для гуртківців **Заставнівського еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Чернівецької області** під час зимових канікул 2017-2018 навчального року:

- Екотурнір «Знавці зимового лісу».
- Екскурсії з метою підгодовлі птахів під гаслом «Допоможи пташці радіти зимі».
- Взяли участь у Великому зимовому обліку птахів.
- Гуртківці стали учасниками новорічної гри «Маланка».
- Конкурс «Малюнок для воїна АТО» (малюнки передали волонтерам).

Для гуртківців **Сторожинецького районного центру еколого- натуралістичної творчості учнівської молоді Чернівецької області** в рамках заходів, передбачених на новорічно-різдвяні свята було проведено:

- Екскурсії до зимового лісу, до річки Малий Сірет в с.Банилів-Підгірний та Стара Жадова;
- Екскурсії до парку, дендропарку м. Сторожинець;
- Конкурси на кращу «сіянку» - вітання з Новим роком;
- Конкурс малюнок;
- Рухливі ігри на свіжому повітрі;
- Походи стежками рідного села Банилів-Підгірний ;
- Похід "Банилово-Підгнівська гімназія - урочище Каміння";
- Свято «Пташина ялинка», екскурсія в сад, підгодовля пташок;
- Новорічно-Різдвяні традиції - конкурс колядок та щедрівок;
- Екскурсія до Новорічної ялинки та виставки новорічних композицій м. Сторожинець;
- Екскурсія до зимової річки Сірет м. Сторожинець;

- Експедиція до шкільного музею (с. Стара Жадова).

Ряд вихованців спільно з батьками та класними керівниками взяли участь в організованих поїздках до Чернівецького обласного драмтеатру імені Ольги Кобилянської, обласної ялинки, на туристичну базу відпочинку «Мигове».

Здорове підрастаюче покоління – національне багатство кожної країни. Тож, забезпечення якісного оздоровлення та відпочинку чернівецьких дітей, як важлива складова повноцінного і здорового розвитку, є одним із головних завдань мережі закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування Чернівеччини. Вважаємо, що проведення оздоровчо-дозвіллевих заходів протягом зимових канікул 2017-2018 навчального року сприяло підвищенню рівня культури спілкування дітей Чернівецької області, інтелектуальному розвитку, вихованню моральних, етичних та естетичних якостей особистості.

Всього в області було оздоровлено 2508 юннатів, що становить 85,5 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 791 дитина пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 8; дітей, позбавлених батьківського піклування – 12; дітей-інвалідів – 13; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 425; дітей з групи ризику – 3; талановитих та обдарованих дітей – 330.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 2508.

Чернігівська область

В рамках зимового оздоровлення в КЗ «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» були організовані наступні заходи для юннатів:

- 11.12.2017-24.12.2017 – операція «Ялинка». Виготовлення новорічних композицій з природного матеріалу (80 учасників);
- 25.12.2017-14.01.2018 – екологічна операція «Синичка». Виготовлення годівничок для птахів (80 учасників);
- 01.12.2017-31.12.2017 – робота обласної школи юного аранжувальника (45 учасників);
- 26.12.2017 – екскурсія на виставку карликових мавп (30 учасників);
- 27.12.2017 – екскурсія до регіонально-ландшафтного парку «Ялівщина» з метою вивчення видового складу птахів (25 учасників);
- 28.12.2017 – екскурсія до контактного зоопарку «Країна «Єнотія» (30 учасників);
- 29.12.2017 – пізнавально-розважальна гра «Зимові пригоди» (15 учасників);
- 03.01.2018 (14 учасників), 04.01.2018 (15 учасників) – екскурсія з метою ознайомлення з експонатами виставки екзотичних акваріумних риб та рослин;
- 04.01.2018 – організація та проведення творчої юннатівської майстерні «Новорічна колосвітка» (13 учасників);
- 04.01.2018 – організація та проведення пізнавально-розважальної гри «Брейн-ринг» (18 учасників);
- 05.01.2018 – організація та проведення засідання в клубі «Сімейне коло» «Страви на Свят-вечір» (14 учасників);
- 19.12.2017-20.01.2018 – проведення обласної виставки «Новорічна композиція».

Всього в КЗ «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» було оздоровлено 379 юннатів, що становить 42,1 % від загальної кількості юннатів. У тому числі 100 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 7; дітей-інвалідів – 8; талановитих та обдарованих дітей – 75; дітей, батьки яких є учасниками АТО – 10.

Оздоровлено юннатів:

- охоплено екскурсіями, походами – 114.

В період зимових канікул в системі закладів позашкільної освіти України еколого-натуралістичного напрямку, за неповними даними, за виключенням Закарпатської, Луганської, Харківської областей, було оздоровлено юннатів у загальній кількості – 36179. У тому числі 14871 дітей пільгових категорій, з них: дітей-сиріт – 191; дітей, позбавлених батьківського піклування – 188; дітей-інвалідів – 438; дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – 5187; дітей з групи ризику – 173; талановитих та обдарованих дітей – 8695.

Оздоровлено юннатів:

- в стаціонарних дитячих оздоровчих закладах – 26;
- в таборах денного перебування – 129;
- в профільних таборах – 311;
- в таборах праці і відпочинку – 1;
- охоплено екскурсіями, походами – 25401.

Підводячи підсумки організації відпочинку дітей під час зимових канікул зазначаю, що всі заклади позашкільної освіти України еколого-натуралістичного профілю (без врахування даних Закарпатської, Луганської, Харківської областей) працювали з великим навантаженням та великою відповідальністю за свою справу.

З вдячністю за проведену роботу

Директор НЕНЦ
доктор педагогічних наук,
професор

В. В. Вербицький